

Номер для подання
оголошень ☎ 098 477 12 70

СТУДЕНТАМ У ТЕРНОПОЛІ ГОТОВІ ПЛАТИ-
ТИ НАВІТЬ ПО 12 ТИС. ГРН

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ ГАЗЕТУ
ЗА ТЕЛЕФОНОМ 067-208-62-02

ЯКИЙ ХЛІБ ШВИДШЕ
«ЗАЦВІТЕ»

ЕКСПЕРИМЕНТ с. 4

СЕРЕДА

23 жовтня 2019

te.20minut.ua

ДОПОМОЖІТЬ
КРИХІТЦІ

НОВИНИ с. 3

1
блок

Газета є членом Всесвітньої Газетної Асоціації

ШПРИЦІ, ВІДКРИТИ ЛЮКИ ТА ДРОТИ — У САДКАХ І ШКОЛАХ

- ▶ У рамках проєкту «Інспектор RIA» ми перевірили, як дбають про безпеку дітей у тернопільських садках і школах.
- ▶ Для своєї інспекції обрали 10 закладів. Побачили те, чого, певно, «не видно» при серпневих об'їздах спецкомісії. Оголені дроти, цвяхи на гойдалках, сумнівні двері на трансформаторах, шприци і не тільки.

Читайте ТЕМА с. 6-7

СЬОГОДНІ У НОМЕРІ

191

ВАКАНСІЯ ВІД ПРО-
ВІДНИХ ФІРМ
ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Хто вони: «Найкращі
мами Тернопілля

Читайте ЖІНКИ с. 12

Хто відповість за
смерть Наталії Цар?

Читайте ПРОБЛЕМИ с. 5

ТЕРНОПІЛЬ
БУДКОНТРОЛЬ

Лучаківського -
Тролейбусна

Будівництво комфорт-класу,
їндивідуальне спалення,
клас енергозбереження «А»,
підземний паркінг, їндивідуальний підхід

офіс: вул. Київська, 7Д, тел.: (067) 128-51-71, (0352) 42-00-14, сайт: www.bud-control.te.ua

ПАЙОВА ЧАСТКА
1, 2, 3 кімн. квартири

ЦЕГЛЯНИЙ
БУДИНОК

#02150_000

ЯКІСТЬ
ГАРАНТОВАНА

БРУКІВКА • ДОСТАВКА • МОНТАЖ

(067) 992 74 80

м. Тернопіль, вул. 15 Квітня, 1

БРУК-ТОН
виробник бруківки

МІЙ ДВІР
БРУКІВКА

www.mildvir.ua

м. Тернопіль, вул. Крушельницької, 18, оф. 203, тел.: (0352) 52-28-18

ВИРОБНИЦТВО ТА ПРОДАЖ

• Панелей
• Перемичок
• Фундаментних блоків
• Балконних плит

• Плит огорожі
• Товарного бетону
• Фібробетону

0500 600 400

вул. Бродівська, 48

TERNOPOL BETON

TERНОПІЛЬСКИЙ БЕТОННИЙ ЗАВОД

У ТЕРНОПОЛІ СТВОРЯТЬ ДЕСЯТКИ СКВЕРІВ: ДЕ ВОНИ БУДУТЬ

Захист ■ Захист матимуть зелені зони міста, які до того не мали відповідних природозахисних статусів. А згідно з Генеральним планом, мали будівельне призначення. Наразі мова про 11 локацій, але міська влада готова збільшувати перелік

Інтернет

ВИДАВНИЦТВО RIA

Файне місто завжди вирізнялося тим, що воно зелене. У різних частинах Тернополя, окрім парків, є багато зелених зон, де місцеві можуть відпочивати. Однак більшість тих локацій не мають юридичного статусу скверів чи міні-парків. Ділянки є просто міською землею, не наданою в користування. Як наслідок — люди мають право (і були випадки, що ним користувалися) звертатися до сесії міської ради щодо їх надання у приватну власність.

— Десятки зелених зон, які тернополяни вважають захищеними, насправді не мають ані статусу, ані захисту, — каже депутат міської ради та голова земельної комісії Андрій Шкула. — Аби виправити ту ситуацію та дійсно захистити зелені насадження, а заразом і надати їм відповідного статусу та провести благоустрій, потрібно прийняти ряд рішень. І це треба робити не колись, а вже і зараз. Як приклад, зелена зона, площею пів гектара на Лепкого, біля 21-ої школи. Ділянка, згідно з містобудівною документацією, у 2015-му році мала будівельне призначення. Навіть невідомі люди почали збирати підписи для початку будівництва. Спільними діями у журналістів «RIA плюс», і мешканців, і влади захистили та визначили його в Генераль-

ному плані зеленою зоною. Там провели благоустрій, щодня на цьому місці відпочивають десятки місцевих.

Перший великий крок щодо захисту «розкиданих» по місту зелених зон відбувся в 2018 році. Тоді виконавчий комітет міської ради затвердив схему озеленення міста.

— Рішенням передбачили створення 11 нових територій зелених насаджень загального користування, площею приблизно 59 гектарів, — коментує міський голова Сергій Надал. — Відповідно до «Схеми озеленення міста», нові сквери з'являться на вулицях Текстильній, Спортивній, на просп. Злуки. Нові зелені зони будуть облаштовані також на вулицях Коновалця, Стадникової, біля пам'ятного знаку Ярослава Стецька, на Юності, С.Будного, а у Пронятині та на перетині вулиць Київська та Тарнавського з'являться нові парки. Згадані території, спільно з депутатами, отримають відповідний статус та цільове призначення в містобудівній документації.

Також міський голова зазначив, що згаданими об'єктами список майбутніх скверів не буде обмежений.

— На найближчих пленарних засіданнях ми сформулюємо додручення профільним відділам про збір пропозицій щодо менших зе-

Частина зелених зон міста, як-от території на Юності і Текстильній, не захищена. Це виправлять

лених зон по місту, — каже пан Надал. — Там, де це буде можливим, створимо сквери та простори для зручного дозвілля тернополян з відповідним благоустроєм та облаштуванням. Згодом у планах — оголосити конкурси для тернополян щодо назв цих об'єктів рекреації та відпочинку.

Коли в міській раді завершать збір пропозицій щодо всіх локацій міст, де варто створити сквери та мініпарки, а також виготовлять схеми їхніх меж, ми обов'язково опублікуємо ці дані.

Тим часом просимо вас надсилати свої пропозиції щодо зелених насаджень, які варто захистити. Електронна адреса редакції 20minut.terнопіл@gmail.com. Зібрані пропозиції ми предадамо в міську раду.

Відповідно до «Схеми озеленення міста», нові сквери з'являться на вулицях Текстильній, Спортивній, Коновалця, Стадникової, Юності, С. Будного, на проспекті Злуки та біля пам'ятного знаку Ярослава Стецька. У Пронятині та на перетині вулиць Київська та Тарнавського з'являться нові парки. Загалом мова про 11 вже визначених локацій. Інші пропозиції збиратимуть серед тернополян

Рідні просять допомогти транспортувати тіло загиблого тернополянина із Франції

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

У Франції трагічно загинув тернополянин Юрій Коваль. Хлопець випав із вікна восьмого поверху у понеділок, 21 жовтня. Рідні та друзі просять небайдужих тернополян допомогти зібрати кошти на транспортування тіла.

Юрію був 21 рік. Він поїхав приблизно пів року тому працювати у Францію. Там він утеплював будинки.

— Він поїхав до друга, там жив

разом із сім'єю свого друга, — розповідає мати хлопця Олена Коваль. — У нього все було дуже добре, працював, ми часто спілкувалися. І у цей день, коли він загинув, я ще вранці говорила із ним по Вайбреї. А увечері мені телефонує його друг і каже, що Юрій випав із вікна восьмого поверху. Ми не могли у це повірити.

Причина трагедії — невідома. Матері хлопця у французькій поліції кажуть, що не нададуть дані, поки вона не приде до них.

— Я нічого не знаю, нам нічого

не говорять. Знаю лише, що він випав із вікна, — каже пані Олена.

— Тому я сьогодні вночі вилітаю у Францію. Але потім потрібно буде транспортувати тіло Юрія, а нам сказали, що це коштуватиме 3–4,5 тисячі євро. Для нас — це величезні кошти.

На сторінках Юрія у соцмережах багато фото із друзями. Вони пригадують Юрія як життерадісного та доброго друга.

— За дружів і рідних був завжди горючо, навіть якщо були не праві, — пригадує один із його друзів

Іван. — Ніколи не боявся нового і завжди з ним було надзвичайно весело. Юрій збирався приїхати після Нового року.

Рідні та друзі просять небайдужих допомогти зібрати кошти, щоб транспортувати тіло в Україну.

ЯК ДОПОМОГТИ

Перераховувати кошти за реквізитами матері Юрія Ковalia: Коваль Олена Олександрівна - 5168 7574 0397 4480

Редакція висловлює щирі співчуття родині та друзям Юрія. Нехай його душі буде спокійно і затишно у Царстві Небесному!

ДОПОМОЖІТЬ ОДНОРІЧНІЙ КРИХІТЦІ ПОЧУТИ СВІТ

Добро ■ Ціна питання — приблизно 40 тисяч грн. Родині, що виховують малечу, яка народилась з патологіями, назбирати таку суму не під силу. Однорічна Ліля дніми поїде до Львова на операцію, на яку родичі назирали гроші самотужки. Однак на слухові апарати грошей вже немає. Допоможіть малечі чути

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 095-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Лілечці Бернатович з Глибочка — один рошок. Дівчинка дуже погано чує і не говоритьиме доти, доки на вушках не з'являться слухові апарати. Малеча вже від народження натерпілася, адже народилася з вродженими вадами. Попереду — операція у Львові. Родина просить допомогти зібрати необхідну для слухових апаратів суму. Ціна питання — приблизно 40 тис грн.

«Просимо допомоги у людей, бо більше гроші взяти ніде. Моя дитина має шанс на повноцінне життя. В цьому запевняють лікарі у Львові, де Лілю обстежували»

— Вона народилася із вродженими вадами, — щілина піднебіння, косоокість, хронічна приглухуватість 3 ступеня, двобічний тубоотит, — мама дівчинки, пані Світлана, вже буквально «на автоматі» перелічує недуги, які є в її донечки. Адже відколи народилася Лілечка, на жаль, ні на день не забуває про них.

Дніми малечу везуть до Львова — там оперуватимуть піднебіння. На операцію та реабілітацію родина назирала кошти самотужки. Хоча працюють лише тато і бабуся. Більше родині допомогти нікому.

Ще на УЗД-знямку, під час ва-

гітності, медики побачили деякі відхилення на обличчі — маленький носик, борідка. Зараз дитина росте, і вади помаленьку зникають.

— Просимо допомоги у людей, бо більше гроші взяти ніде, — звертається до всіх небайдужих пані Світлана. — Моя дитина має шанс на повноцінне життя. В цьому запевняють лікарі у Львові, де Лілю обстежували.

Зараз Ліля реагує, коли до неї говорять дуже голосно, майже кричать. Якщо бодай трошки тихіше — дитина не чує абсолютно. Цей вид глухуватості не лікується і буде пожиттєвим. Однак заради того можна за допомогою слухових апаратів на кожному вушку.

Малеча не так давно почала ходити — зараз це робить більш впевнено, тримаючись за стілець чи диван. Родичі роблять все можливе, аби дитина розвивалась, як слід. Але є й таке, що їм не під силу.

Лілечка, як і всі дітки, дуже любить грратися — годинами може на своїй мові розмовляти з ляльками та улюбленою неваляшкою — ці звуки сторонньому важко назвати «розмовою». Проте для рідних це добрий знак — малеча говорить, щойно отримає слухові апарати. Не так давно найрідніші люди почули від неї слово, яке нагадує «мама» та неабияк тішились перемогам малої. У наших силах допомогти малечі та зробити її життя яскравішим та багатим на звуки. І якщо ми допоможемо, є всі шанси, що скоро вона скаже перші в її житті чіткі слова.

Однорічна Лілечка дуже погано чує і не говоритьиме доти, доки не матиме слухових апаратів

Лілечці потрібна операція. Родина просить допомоги коштами

ЯК ДОПОМОГТИ

Тел. Світлани (мами Лілі): картку ПриватБанку: 4149 4390
097 184 90 14. 0837 3619, Бернатович Світлана
Миколаївна.
Кошти можна переказати на

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Ірина Белякова. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylin@gmail.com.

Сьогодні на сайті 20minut.ua

Найчастіше читають:

- Чи стають коханки дружинами: що кажуть жінки та експерти
- У Тернополі змія напала на перехожих у парку «Топільче»
- В аварії на Тернопільщині загинули 20-річні дівчата
- Швидка та поліція помчали в бік Сміківців. Там аварія з потерпілими
- ДТП на дамбі: водію джипа суд призначив 160 560 грн застави
- Що потрібно знати, якщо вас намагаються «затримати» працівники військомату
- «Така трагедія, що в голову не вкладається», — люди не можуть повірити у загибель Анжеліки Христини з Теребовлянщини
- За смертельну ДТП, в якій загинула дружина, водій отримав «умовно»
- У Тернополі буде тепло, як в Африці
- Чому нові автобуси, на які витратили понад 5 млн грн, досі не їздять

Найбільше коментують:

- Чи потрібна в Україні стрікова служба в армії і що робити з тими, хто ухиляється (опитування)
- Чи стають коханки дружинами: що кажуть жінки та експерти
- ДТП на дамбі: водієві джипа суд призначив 160 560 грн застави
- Чому нові автобуси, на які витратили понад 5 млн грн, досі не їздять
- Що потрібно знати, якщо вас намагаються «затримати» працівники військомату
- Медсестри в школах можуть зникнути. Що про це думають батьки та освітяни?
- Згоріла машина активіста. Це таки був підпал
- «Хочу дочекатись онуків»: у тернополянина рак легень. Він просить допомогти
- Вакцина від грипу: де шукати, скільки коштує і що кажуть ті, хто спробував

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Пожежно-рятувальна служба 101
Поліція 102
Швидка медична допомога 103
Аварійна газу 51-51-26
Аварійна водоканалу 25-26-10

Аварійна тепломереж 25-48-10
Чергова міська рада 1580
Довідкова залізничного вокзалу 1505
Довідкова автовокзалу 1504
Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88

Управління захисту прав споживачів 52-16-65
Управління транспорту 52-15-14
Перевірка якості продуктів 52-23-87
Довідка міськвиконкому 23-63-97
Головавтоінспекція 52-47-38
Аварійна електромереж 52-24-66

КОРИСНИЙ ЧИ ШКІДЛИВИЙ: ЯК ОБРАТИ ХЛІБ ТА ПРАВИЛЬНО ЙОГО ЗБЕРІГАТИ

Продукти ■ 16 жовтня в Україні відзначали День хліба. Журналісти «RIA плюс» провели експеримент, аби перевірити, який хліб швидше зіпсується

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-161-41-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

Тернополяни часто скаржаться, що хліб «цвіте» або черствіє одразу на наступний день після покупки. Ми вирішили перевірити, який хліб зіпсується найшвидше.

У кількох магазинах в центрі Тернополя журналісти «20 хвилин» 16 жовтня придбали п'ять різних хлібин різної форми та виробників.

Залишили їх при кімнатній температурі, щоб перевірити, яка із хлібин найдовше буде залишатися свіжою, а яка — зачерствіє або покриється цвіллю.

Ми придбали хліб п'яти виробників: «Особливий з маком» ТОВ «ДАРТ», батон «Галицький», круглий хліб «Мішанецький», хліб «Залозецький», на живій заквасці ТМ «Надзбручча хліб».

Коли хліб «зацвіте»

Через щість днів після того, як ми залишили хліб, дивимося на результати експерименту. Найменше ззовні змінився хліб «Залозецький». На ньому зовсім відсутня пліснява, проте різати його стало дуже важко.

Майже не змінився також круглий хліб «Мішанецький». Проте на краях все ж можна помітити небагато плісняви. Крім того, він зачестів. Імовірно, ці дві хлібини збереглися краще, через те, що ми придбали їх непорізаними.

Чорний хліб «На живій заквасці» ТМ «Надзбручча хліб»увесь покрився пліснявою зеленого та білого кольорів.

Практично весь у плісняві батон «Галицький». Її добре видно на скибочках зсередини та на боках.

У найгіршому стані хліб «Особливий з маком» ТОВ «ДАРТ». Він зберігався у пакеті. Коли ми відкрили його — одразу відчули неприємний запах плісняви. Зсередини скибочки мали звичний вигляд. Проте ззовні практично весь хліб — у мокрій плісняві зеленого, а подекуди і чорного та помаранчевого кольору.

Скільки можна зберігати хліб

Про те, скільки та як зберігати хліб вдома, розповіла спеціаліст ДП «Тернопільстандартметрологія» Ольга Метик.

— Згідно з держстандартом, зберігати хліб треба за температуру від +6 до +28 °C та при відносній вологості повітря від 65 до 80% у сухих, добре провітрюваних приміщеннях, — каже Ольга Метик. — Строки зберігання для житньо-пшеничного хліба — максимум 72 години, для пшеничного — 48 годин.

Експертка каже, що у політиленових мішках хліб краще не зберігати.

— Дуже добре хліб зберігається в холодильнику чи навіть у морозильній камері, — продовжує пані Метик. — Ви можете його розморозити і він зберігає свої всі властивості.

Найчастіше швидко черствіє хліб, який продають без заводського пакування. Якщо ж покривається пліснявою — його запакували, мають, гарячим.

Хліб — це шкідливо?

Про те, скільки можна зісти хліба, у яку пору дня це краще робити та як впливає його споживання на

організм, ми запитали у дієтолога та фітнес-тренерки з Тернополя Ольги Колопенюк.

— По-перше, хліб є різний. Якщо ділити на корисний і некорисний, то шкідливіший більш хліб, з борошна вищого сорту, — розповідає дієтолог. — Наприклад хліб з цільнозернового борошна можна і навіть треба їсти, але з певними обмеженнями. Хліб — це вуглеводи. Ми не виключаємо його повністю з раціону, бо він — це наша енергія. Найкраще, за словами Ольги Колопенюк, хліб їсти у першій половині дня.

— Якщо зранку їмо яйця, а це — блок для організму, і візьмемо шматок корисного хіба, то від такого сніданку буде більше користі, ніж від яєчні без хліба, — каже вона. — А якщо до хліба взяти приблизно п'ять грамів вершкового масла, то це ще краще.

Як обрати хліб

Категорично про критерії експертка нічого не може сказати.

— Раджу тим, хто хоче їсти здорову їжу, — шукати бездріжджовий хліб. Адже дріжджі зараз усі ферментовані. Також я прихильник приватних пекарень. Довірю лише якості хліба.

Якщо ж немає можливості купувати хліб у таких пекарнях, варто обирати хліб із висівками.

— Він доступний, — каже тренерка. — Дехто вважає, що чорний хліб корисніший, але це не так. У них практично одна калорійність. Якщо ви готові повністю відмовитись від хліба — можете замінити його хлібцями. Зараз їх є дуже багато видів.

«Особливий з маком» ТОВ «ДАРТ»

Батон «Галицький»

На живій заквасці ТМ «Надзбручча хліб»

Круглий хліб «Мішанецький»

Хліб «Залозецький»

РЕКЛАМА

Гарячі ціни тижня

(з 23.10.2019 по 29.10.2019)

Професійна чистка димоходу

Каміни, топки
Мармур, камінь
www.kamin-top.com.ua

ПП «Вершина комфорту»
вул. Крушельницької, 57
(офіс сайтоморфа)
(096)227-73-37, (097)960-13-66
(096)448-84-86

від 6000⁰⁰ грн

Все для дому

ВІКНАР'OFF
Майстер віконної страви
Фірмовий салон

1300

1400

5-камерний профіль

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. Князя Острозького, 70,
тел.: (0352) 42-00-52, (097)909-49-46, (097)909-49-43
www.viknaroff.te.ua

1 892 грн LWS 3 NEW

2 116 грн MegaLine 500

КОЛИ ВІДРЕМОНТУЮТЬ ДОРОГУ, НА ЯКІЙ ЗАГИНУЛА 15-РІЧНА ДІВЧИНКА

Дороги ■ В Службі автодоріг розповіли, коли ремонтвали ділянку дороги, де сталася смертельна ДТП. Юрист пояснив, хто і в яких випадках нестиме відповідальність за смерть дитини. Також ми дізналися, скільки аварій сталося на цій ділянці дороги. Зверніть увагу — не зафіковано жодної (!) через поганий стан дороги

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 0-95-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

11 аварій сталося на ділянці Тернопіль-Скалат-Жванець лише від початку року. Одна з них забрала життя 15-річної пасажирки рейсового автобусу Наталі Цар.

Нагадаємо, аварія трапилася по обіді 18 жовтня. Автобус вскочив в яму, 15-річна Наталя випала і вдарилась головою. Вона померла у лікарні.

У неділю, 20 жовтня, дівчинку поховали. Люди обурені, адже кажуть, поліція подає інформацію, що Наталя стояла на підніжці задніх сходів. А в автобусі було чимало вільних місць. «Які вільні місця? Де ви їх бачили по обіді у п'ятницю, коли студенти повертаються з навчання? Автобус був забитим від задньої площинки і до водія», — говорили люди на похороні.

Що говорять у поліції та адвокат

У поліції повідомили, що між селом Колодіївка та Скалатом колесо автобуса потрапило в яму. Неповнолітня зачепила ручку від дверей, і вони відкрилися. Дитина випала на асфальт та вдарилася головою. Водій надавав медичну допомогу, поки їхала швидка. Цю подію внесли в ЄРДР відповідно до статті 286 частини 2 ККУ. Триває слідство.

Наразі, як нам стало відомо, встановлюють причину аварії, опитують свідків пригоди та призначили кілька експертів.

Відповідатиме за смерть дитини той, кого визнають винним у цій ДТП, каже адвокат Олена Степанова.

— Це може бути як балансоутримувач цієї дороги, у цьому випадку Служба автодоріг в області, так і водій рейсового автобуса, — каже Олена Степанова. — Що стосується перевізника — треба дивитися договір і правила перевезення пасажирів, чи допускалися на міжміському рейсі «стоячі» місця. Наразі очевидці говорять різне, чи були у салоні «сидячі» місця. Це все має з'ясувати слідство.

Якщо в цьому випадку перевозити «стоячих» пасажирів було не можна, цього одного фактору буде достатньо, щоб водій ніс відпові-

дальність. Щодо Служби автодоріг — відповідатиме не вся структура, а конкретна особа, хто мав утримувати проїжджу частину в належному стані. Експлуатаційне утримання цієї дороги, як стало відомо, здійснює ДП «Тернопільський облавтодор».

Зруйнували дорогу вантажівки, нарікають дорожники

В Службі автодоріг в області нам повідомили, що дорога Т-20-02 Тернопіль-Скалат-Жванець, де сталася смертельна ДТП, — територіального значення III категорії. У межах області її протяжність 175,9 км. Збудована вона у 70-роках.

«Відповідальним може бути як балансоутримувач цієї дороги, у цьому випадку Служба автодоріг в області, так і водій рейсового автобуса. Що стосується перевізника — треба дивитися договір і правила перевезення пасажирів, чи допускалися на міжміському рейсі «стоячі» місця. Наразі очевидці говорять різне, чи були у салоні «сидячі» місця. Це все має з'ясувати слідство»

— З огляду на те, що міжремонтні строки дороги Тернопіль-Скалат-Жванець минули, покриття зазнало значних руйнувань, — каже в.о. начальника Служби автомобільних доріг у Тернопільській області Юрій Ходаковський. — Значну роль у цьому відіграють вантажівки, які возять копалини із кар'єрів по сусідству. Зокрема, під тиском багатотоннажного транспорту утворилися напливи та колійність. Подекуди — ямковість.

Відколи дорога Т-20-02 була збудована, коштів на капітальний чи поточний середній ремонт Служба автомобільних доріг у Тернопільській області від Уряду не

ІРИНА БЕЛЯКОВА

20 жовтня поховали 15-річну Наталю, яка загинула, випавши з автобуса. Люди на похороні обурювалися, адже автобус завжди переповнений

ІНФОГРАФІКА ОЛЬГА ГАЦЬКА

АВАРІЇ НА ДОРОЗІ ТЕРНОПІЛЬ-СКАЛАТ-ЖВАНЕЦЬ		
ВІД 1 СРІННЯ ДО 21 ЖОВТНЯ 2019 Р.		
Кілометр дороги	Дата аварії	Причина аварії
14 км	8 січня	Перевищення балансу вантажівкою, порушення правил керування
113 км	9 січня	Керування транспортним засобом з нетворчим станом: перевищено правильні маневрові межі
10 км	15 січня	Керування транспортним засобом з нетворчим станом: перевищено правильні маневрові межі
168 км	29 березня	Керування транспортним засобом з нетворчим станом: перевищено правильні маневрові межі
113 км	27 травня	Перевищення балансу вантажівкою, відсутність керування
113 км	3 червня	Перевищення балансу вантажівкою, відсутність керування
130 км	21 липня	Керування транспортним засобом з нетворчим станом: перевищено правильні маневрові межі
150 км	11 серпня	Керування транспортним засобом з нетворчим станом: перевищено правильні маневрові межі
135 км	8 вересня	Перевищення балансу вантажівкою, надорваність
169 км	21 вересня	Перевищення балансу вантажівкою
	18 жовтня	Приникнення ДТП встановлювати у позиції

Із 70-х років коштів на ремонт дороги від Уряду Служба автодоріг області не отримувала, каже Юрій Ходаковський

15-річна Наталія Цар загинула 18 жовтня, коли їхала маршруткою з Тернополя додому в с. Криве. Вона навчалася в кооперативному коледжі

Як і коли ремонтували дорогу Тернопіль-Скалат-Жванець

2012 рік — аварійний ямковий ремонт в рамках експлуатаційного утримання.

Літо 2019 року — відновлення покриття на найбільш зруйнованій фурами ділянці за допомогою «картинного» методу (на 385 метрах).

2016–2019 рр — аварійний ямковий ремонт.

Літо 2019 року — відновлення покриття на найбільш зруйнованій фурами ділянці за допомогою «картинного» методу (на 385 метрах).

ЧЕРГОВЕ НЕДБАЛЬСТВО, ЧЕРЕЗ ЯКЕ ПОСТРАЖДАЛА ДИТИНА: ХТО ВИНЕН?

Аналітика ■ Нещастя трапилося із семикласником Миколкою, що живе в селі Ілавче на Теребовлянщині. Разом з друзями він грав у хованки і зайшов всередину трансформаторної підстанції. Його вдарило струмом. Родина хлопчика є неблагополучною. Жителі села та всі небайдужі збирають кошти, аби допомогти дитині

НATALIYA.BURLAKU, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

«Це страшне нещастя для всього села», — кажуть місцеві жителі. З опіками колін та плечей 20 жовтня потрапив до лікарні 12-річний хлопчик. Травми За інформацією поліції, травми він отримав на території дитячого садка. Там хлопчики гралися у хованки. Один із них заховався у трансформаторній будці, де випадково доторкнувся до обладнання. Його вдарило струмом, і на крик прибігли товариші.

Гралися 12 діток. Один постраждав

Через трагедію увесь Теребовлянський район поставили на ноги. Люди налякані і шоковані. Такого, кажуть, не чекав ніхто.

На місці події була і завідувач дошкільного навчального закладу, і кореспонденти з центральних каналів, і чиновники різних рівнів.

Постраждав хлопчик, яому 12 років. Миколка Трофимчук — семикласник. Навчається у сільській школі. Від того, що трапилося, директор закладу Валентина Терещук не може оговтатися і досі. Голос тримтить.

— Постраждав наш учень. Господи, допоможи йому, — каже вона.

— У хованки того вечора грали 12 дітей різного віку. Миколка зайшов на територію підстанції. Діти кажуть, що було відчинено. Його вдарило струмом. Тоді малеча побігла додому, покликала батьків. Ті викликали швидку. На допомогу прийшла і місцевий лікар. Вона надавала першу допомогу дитині.

За словами директора, хлопчик на момент ураження струмом був

при свідомості. Але згодом через сильний бальовий шок, уже у швидкій, яому ставало гірше.

— Гарний, добродушний хлопчик, не забіяка, хоч і з неблагополучною родиною. У нього ще є два старші брати: один торік закінчив школу, навчається у коледжі. Інший — на контрактній службі в армії. Батька немає. Мама сама виховує, зловживає спиртним. Родина стоїть на обліку у соцслужб. Додому з перевірками приходять працівники служби. І ми також зі школи відвідуємо сім'ю, — говорить пані Терещук.

Директор зауважує, що неодноразово проводили бесіди з мамою. Та ситуація багато років нестабільна.

— Миколка має пільги, у школі харчується безкоштовно. Мама преривається різними заробітками. То на збір капусти, то помідорів, то іншої городини поїде. Шкода дитину, — продовжує вона. — Хоча мама у Миколки гарно малює і допомагає йому з домашніми завданнями. Він навіть участь у шкільних конкурсах брав. Вона — добра жінка. Але зелений змій...

Збирають кошти на лікування

Одразу після трагедії хлопчики, які були з Миколкою біля трансформатора, зробили скриньку та почали збирати гроші на лікування товарища. Гроші виділяє і громада, і церква, і всі, хто може допомогти.

— Діти дуже налякані. Вони злякалися, стараються допомогти, — наголошує Валентина Терещук. — А батьки цих дітей організували збір коштів по селу.

Рахунок опублікували на офіційній сторінці школи у Фейсбуці.

— Ця сім'я не зможе сама дати

ради. У мами грошей нема. Ми не можемо залишити Миколку в біді, — каже директор.

Як розповіли нам в обласному центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, із термічними опіками 2-го та 3-го ступенів лівого плеча хлопчика госпіталізували у Теребовлянську райлікарню. Звідти його одразу перевели в Тернопільську обласну дитячу лікарню.

Чому відкрита підстанція?

Навесні схожий випадок трапився у Чорткові. Школяр також зайшов усередину трансформаторної підстанції. Від ураження струмом дитина загинула на місці. Тоді чиновники на обласному рівні обіцяли перевірити всі підстанції. І ось знову трагедія, і знову постраждала дитина.

— Підстанція винесена за межі садка. Вона належить місцевому РЕМ, — каже головний спеціаліст відділу освіти Наталія Яцух.

Голова Іванівської ОТГ, до якої належить село, Руслан Шафранович також наголошує, що трансформаторна підстанція за документами вже кілька років — поза межами земельної ділянки сільського садка.

— РЕМ мав взяти цю ділянку в оренду. Ми зробили державний акт, аби винести трансформатор за межі ДНЗ. Поставили огорожу. Відповідає за цю будівлю Теребовлянський РЕМ. Це — їхній об'єкт, і ми не маємо право доступу до нього, — каже Руслан Шафранович.

Під час планової перевірки всі двері цієї трансформаторної підстанції були зачинені на замки, коментують у ВАТ «Тернопільбленерго». Свідченням цього є лі-

Із сайту поліції

Трансформаторна підстанція, де трапилося нещастя, була відчинена, кажуть діти. Хто понесе відповідальність за порушення правил техніки безпеки, — встановлює слідство

сток-огляд від 23 травня 2019 р.,

термін наступної перевірки — 23 листопада 2019 р. Вже при з'ясуванні на місці деталей події комісія з'ясувала, що двері до розподільчого пристрою напругою 10 тисяч вольт закритої трансформаторної підстанції №-457, яка знаходитьться

на балансі Теребовлянського РЕМ, спочатку намагались виламати. Коли не вдалося виламати двері, тоді вже було зламано запірний пристрій дверей (частина якого залишилася в дверях), що дало змогу проникнути в приміщення діючої трансформаторної підстанції. Свідченням того, що двері трансформаторної підстанції були зачинені, є письмове пояснення завідуючої Ілавченським ДНЗ Вербовецької Н. П., яка при огляді території 1 жовтня бачила, що двері були зачинені на замок.

А вже сторож цього ж ДНЗ засвідчив, що 15 жовтня при обкошуванні території ДНЗ помітив, що двері до приміщення ЗТП-457 були зачинені, але ніби трохи нахилені всередину. Деталі

встановлюють правоохоронці.

Тим часом, як стало відомо «RIA плюс», Миколку Трофимчука, якого вдарило струмом, транспортували у Київ. На нього чекає складна операція. Як розповіла директор школи, мова йде про ампутацію руки.

— Це дуже страшно. Йому лише 12 і може на все життя залишитися без кінцівки, — із розpacем каже Валентина Терещук.

Жителі села просять усіх небайдужих відгукнутися та зібрати кошти на лікування хлопчика. Напівсирота наразі лишився наодинці з бідою. Мама коштів не має. Тому лише допомога кожного із нас може дати дитині шанс на повноцінне життя.

ДОВІДКА

Дуже просимо відгукнутися тих, хто має змогу підтримати Колю. Номер картки Приватбанку 4149 4991 3274 7179 на ім'я волонтера Мазур Галини.

Чи в безпеці тернополяни? Як часто оглядають підстанції?

НATALIYA.BURLAKU, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Такі трансформаторні підстанції, як на Теребовлянщині, є чи не в кожному населеному пункті, зокрема і в Тернополі. Станом на 1 січня цього року в місті розташовані 294 закритих трансформаторних підстанцій та 40 комплектних трансформаторних підстанцій. Усі вони перебувають на балансі Тернопіль-

ського міського РЕМ, розповідає заступник головного інженера з розподільчими мережами ВАТ «Тернопільбленерго» Роман Дорош.

— Плановий технічний огляд трансформаторних підстанцій спеціалісти РЕМу проводять двічі на рік, а в багатолюдних місцях — щокварталу. Фахівці перевіряють,

аби двері трансформаторних приміщень були замкнені. На вході в всередині повинні бути написи,

що зазначають станційні або підстанційні номери і привласнені їм єдині диспетчерські найменування. На дверях всіх трансформаторних приміщень закріплюються попереджувальні плакати встановленого змісту і форми, а також є замикаючі пристрої.

Після трагедії у Чорткові працівники планували провести позачергові перевірки своїх об'єктів. Та, як бачимо, ситуація бажає кращого.

Задля безпеки жителів області адміністрація ВАТ «Тернопільбленерго» просить, аби діти знаходились під постійним контролем батьків, щоразу варто нагадувати їм, що електричні лінії і трансформаторні підстанції завжди перебувають під напругою.

Необхідно забороняти дітям гратися поблизу трансформаторних підстанцій та проникати всередину підстанцій і торкатися до огорнених

струмопровідних частин та обірваних дротів. У разі обірвання проводу лінії електропередавання чи зірваному замку й відчинених дверях на трансформаторних підстанціях обов'язково негайно потрібно повідомити чергового диспетчера району електромереж, а разом з тим потрібно забезпечити охорону, щоб до часу прибуття працівників РЕМ на місце пригоди, не піддати стонніх небезпеці.

ВІДКРИТИ ЛЮКИ, ОГОЛЕНІ ДРОТИ ТА ЦЕГЛА НАД ГОЛОВОЮ — У САДКАХ І ШКОЛАХ

Ми перевірили ■ Ураження

неповнолітнього струмом, та ще й поблизу дошкільного закладу, — привід ще раз задуматися про те, чи в безпеці наші діти. У рамках проекту «Інспектор RIA» ми перевірили, як дбають про безпеку малюків у тернопільських садках і школах

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Не лише навчання та виховання, а й безпека дітей — те, про що найперше повинні дбати як батьки, так і працівники навчальних закладів, де малечу залишають. Журналісти «RIA плюс» перевірили, чи є видимі ознаки небезпеки на території дитячих садків та шкіл.

З нами сварилися, погрожували викликати поліцію та лякали «вищим» керівництвом. І все — через те, що фотографували діри у асфальті, відкриті люки та залишки розбитого скла біля будівель. Замість того, щоб виправити недоліки та створити безпечні умови для дітей, у освітніх закладах вирішують «боротися» із правдою.

Для журналістського експерименту обрали 10 закладів, порівну — садочків і та шкіл. Їхні території оглядали 21 та 22 жовтня. Наголосимо, що журналісти нікуди не вривалися, контакту з малюками не мали і своїми діями нікому небезпеку не створювали. Ми побачили те, чого «не видно» при серпневих та вересневих об'їздах спеціальні комісії.

Бите скло і діри в асфальті

Перший у нашему списку — садок № 22, що на вулиці Лепкого, 1. Територія обгорджена. Кований паркан — з усіх сторін. Ще кілька років тому тут був «проходійний двір» — через садок ходили всі, на території часто ночували безхатьки чи просто місцеві напідпитку. Тепер все інакше. Новенький пандус, рівного якому немає напевне, у Тернополі. Витриманий за всіма стандартами.

Та попри це з центрального входу будівлі стоять величезні шматки скла з гострими краями. Поруч валається цегла. А асфальт біля каналізаційного люку прогнив та вже спилеться донизу. Коли ми вирішили це сфотографувати, працівниця почала кричати, що викличе поліцію, хоча перед тим ми пояснили їй, що виконуємо редакційне завдання. На запитання, чому скло стоїть там, де можуть бігати діти, відповідали агресивно: «Так треба. Винесемо».

З іншого боку будівлі, біля входу у підваль, є великі шпарини, накриті

шматком металу. Стовпів, оголених дротів на території закладу не побачили.

Кришки, пофарбовані в білий колір

У садочку №27 (вул. Братів Бойчуків, 8), який відвідали наступним, побачили купу цегли, будівельні залишки, диски від авто, шини. Дитячі різномальоріві майданчики, годівнички — це так мило. Кришки каналізаційних люків пофарбовані в білий колір. Це, направду, добре, бо візуально дитина одразу бачить перед собою перешкоду.

Нестача коштів на ремонти дається взнаки. Асфальтне покриття зношене. Часто можна зашпоргати і впасті. Тому треба дивитися під ноги. Особливо діткам, які бігають та мають забагато енергії.

Поруч із 27 садочком — ТНВК №28 — огорожа тут свое віджила. По периметру у сітці — металеві штири, зачепившись за які, можна добре травмуватися. На деревах висять сухі гілки.

Оголених дротів не знайшли. Стовпів на території немає, дроти — високо. На дитячих майданчиках присутні саморобні конструкції. Але це тема для однієї з наступних публікацій. Зруйноване покриття біля каналізаційних люків — така ситуація не тільки тут, а й у різних частинах міста.

Цегла над головою, скло та дошки — під ногами

Тернопільський ліцей №21-спеціалізована школа мистецтв ім. І. Герети (просп. Злуки, 51) — при вході каналізаційний люк із дірками. На території закладу ми знайшли не один такий, де реально може пропалитися нога. На стовпах, які стоять довкола приміщення, решітки привідкрити. Там, де йдуть дроти, є упаковки з-під цукерок, сухариків і чипсів. Туди ж легко можуть всунути пальці допитливі дітлахи.

А напроти школи — будівництво. З одного боку натягнута сітка, з іншого — вхід незаблокований. Ми спокійно зайшли, аби подивитися, що там. Купа розбитого скла, дошки зі цвяхами, цегла, яка звисає над головою і лежить під ногами. Неподалік бігають школярі! Питання: чому місце, де щось будують,

необгороджене? Зруйнована будівля, побиті вікна, пусті пляшки — жах. Говоримо з майстрами. Ті кажуть, що на цьому місці має бути будинок мистецтв. Вони працюють.

— Сітку ми ставимо, але її зривають, — говорить один із майстрів. — Зараз такі діти... Що ми зробимо?

Вхід на будівництво необмежений. На першому поверсі — спеціальне обладнання. Де гарантія, що хтось зі школярів не захоче поєкспериментувати чи погратися?

Оголені дроти — зі стовпів

Біля будови помітили дівчаток, років 10–12, вони спокійно гойдаються на лозі, влаштувавши собі «тарзанку». А знизу — цегла. Якщо обрівешся — прямо на неї. На зуваження дівчата не дуже реагують.

На вул. Громницького, 3 та 5 — одразу два садочки — №19 та №34. У першому помітили стовп, на якому прикріпліні оголені дроти. Під напругою вони чи ні — невідомо.

Але те, що дроти відкриті для доступу, а ще до них можуть торкатися діти, — вже насторожує.

У сусідньому садочку — на майданчиках є цвяхи, за які можна зачепитися. Дах на господарських прибудовах — із шиферу, є металеві гострі кути. Усередині дерев'яне покриття напівзруйноване — провалюються ноги.

Двері на підстанцію відчинені чи ні?

На території школи-ліцею № 9 (вул. Макаренка, 1) ми побачили трансформаторну підстанцію. Замків ззовні немає, можливо, там є приховані. У дверях — шпарини.

У ВАТ «Тернопільобленерго» раніше розповідали, що часто невідомі намагаються зірвати замок та проникнути всередину. З іншого боку трансформатора — биті пляшки, використані шприци та будівельне сміття.

За огорожею школи №14 (вул. Кліма Савури, 1), одразу за ста-

діоном, також є трансформаторна підстанція. Двері візуально зачинені. Але замків не побачили.

Є написи, що вхід заборонений. Поруч із підстанцією — пральня. На вході — великий замок у пластиковій пляшці — щоб не іржавів

Трансформаторна станція є і одразу при вході у школу №15 (вул. Л. Українки, 23). Двері зачинені. Ззовні є коробка, у якій сховані дроти. Вона вже добре пошарпана. Найстрашніше, що поруч — пляшки, у яких була солодка вода, — «Живчик», «Кола». Припускаємо — тут бігають діти.

У школі №23 (вул. Павла Чубинського, 3) оголених дротів ми не побачили. Хіба що — зруйнований асфальт на території. Є складське приміщення, доступ у який заблокований для сторонніх.

Фото та відео побаченого, опублікуємо на сайті «20 хвилин». Чи безпечно вашим дітям? Запитайте директора закладу, який і відповідає за те, що є на його території.

Коментар

■ Ольга ПОХІЛЯК, начальник міського управління освіти:

— Щороку перед початком навчального року ми проводимо об'їзд як дошкільних, так і загальних середніх освітніх закладів. До складу перевірки входять не тільки спеціалісти управління освіти, а й управління ДСНС в області та фахівці управління Держпродспоживслужби. Звісно, ми звертаємо увагу на те, щоб діти були в безпеці. Адже наше завдання — не тільки навчити і виховати, а й зберегти дитяче життя.

Відповідальність за все, що є на території закладів, несуть інші керівники. Крім того, є штатні особи, які відповідають за дотримання правил техніки безпеки. Якщо є питання — до них. Що стосується люків, то, наймовірніше, ситуація не є такою постійно. Можливо, покриття зняли невідомі. Доступ на територію навчальних закладів — шкіл, здебільшого, — необмежений. Часто сюди увечері приходять незнайомці розпивати спиртні напої. Вони залишають купи сміття та зруйноване майно.

НЕДОЛІКИ ВІДРЕМОНТОВАНОГО ЕКСТРИМ-ПАРКУ У «ТОПІЛЬЧЕ» ВИПРАВЛЯТЬ

Благоустрій ■ В екстрем-парку, що в «Топільче» замінили частину пошкодженого фанерного покриття. Хоча роботи ще не завершені, деякі спортсмени почали нарікати на якість роботи. Чи насправді все так погано та чи виправлять недоліки, дізнавався журналіст «RIA плюс»

ВАДІМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

На ремонт екстрем-майданчика у гідропарку «Топільче» ще в липні виділили 290 тис. гривень. Цих коштів на повну заміну покриття майданчика не вистачило. На ремонт витратили менше коштів, ніж було виділено. Більшість конструкцій мали пошкоджену фанеру, що було небезпечно для спортсменів, особливо для скейтерів та ролерів.

У неділю, 12 жовтня, на екстрем-парку вже було багато екстремалів. Хоча ще не всі роботи закінчені, покриття конструкцій готове. Спортсмени розповіли, що після ремонту краще не стало. У деяких місцях зробили навіть гірше. Хоча з виду майданчик виглядає нормальним, спортсмени вказали журналісту «RIA плюс» на недоліки.

У багатьох місцях шурупи, які скріплюють листи фанери, заважають нормальній їзді на скейті та самокаті. Також хлопці розповіли, що поручні, по яких ковзають скейтери, пофарбували, а цього робити не варто було, оскільки це заважає виконанню трюків і гальмує

скейт. Також в багатьох місцях фанеру поклали не рівно і з'явилися щілини та різкі перепади. Кілька конструкцій зрушили з місця, і на асфальт лишились вм'ятини.

Як повідомила директор Тернопільського міського центру фізичного здоров'я населення Галина Федорович, до зауважень хлопців прислухаються та виправлять недоліки. Майданчик оглянули у четвер, 17 жовтня.

— Разом з міським головою, технічним наглядом та підрядниками оглянули екстрем-майданчик, — розповідає Галина Федорович. — Нічого катастрофічного там немає і не можна сказати, що стало гірше, ніж було. Ті недоліки, які ми виявили, виправлять. Стосовно пофарбованих труб, ми узгодили, що фарбу знімуть.

Також Галина Федорович розповіла, що зі спортсменами проведуть зустріч та обговорять недоліки. Планують обговорити і правила користування майданчиком.

Перед попередньою публікацією дехто коментував, що спортсмени самі нищать майданчик і кидають в конструкції свої самокати та скейти, коли в них щось не виходить.

На майданчику грається багато маленьких дітей. Спортсмени застерігають батьків, що на майданчику перебувати дітям не можна, бо це небезпечно

— Часто сам був свідком, коли у когось не виходив трюк і скейт просто кидали об землю, але щоб хотісси конструкції, то такого ніколи не бачив, — розповідає спортсмен Антон.

Наступного року планують замінити все старе покриття. Також, як розповіла Галина Федорович, тут мають облаштувати дві нові конструкції, які попередньо оприлюднять на розсуд спортсменів.

Екстремалів, які займаються на майданчику у «Топільче», просять бути відповідальними, дбайливо ставитись до конструкцій, умисно їх не пошкоджуючи та бути взаємовічливим як з іншими екстремалами, так і з робітниками, які займаються доглядом за майданчиком.

На деяких конструкціях з'явилися різкі перепади та нерівності, що заважає їзді на скейті та роликах

ДОВІДКА «RIA ПЛЮС»

Ігор Яросевич народився 27 лютого 1966 року. Одружений, має сина. Навчався у Тернопільському медичному інституті за спеціальністю «Лікар загальної практики». Хобі — відпочинок на природі, подорожі.

Контактні телефони: (0352) 52-19-00, 380-677-27-66-10.

«Моя робота — це моє хобі». Про життя і справи розповідає керівник фірми «БІОСАН Плюс»

ВАДІМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

— Я працюю для людей та для себе, займаюся тим, що я люблю, — говорить керівник медичного центру «БІОСАН Плюс» Ігор Яросевич.

— Коли відкрили фірму? Які особливості у послуг (товарів), які пропонуєте?

— Я почав свою справу 22 роки тому. Наш центр надає різні медичні послуги. Такі як гомеопатія, гінекологія, секспатологія, озотерапія, психотерапія, гіпноз, гемокод-діагностика визначення сумісності харчових продуктів для організму, використовуємо у своїй практиці традиційну китайську

медицину тощо.

Хто є вашим клієнтом?

— У нас широкий спектр клієнтів — від дітей до людей похилого віку. Це не тільки тернополяні. До нас приїжджають жителі області, сусідніх регіонів та навіть іноземці.

Чи важко було знайти кваліфікованих працівників?

— У нашому медичному центрі я працюю зі своєю дружиною. З лікарів більше спеціалістів ми не маємо.

— Чи бачите в місті (області) для себе конкурентів? Чим від них відрізняєтеся?

— Особливість нашого медич-

ного центру в тому, що ми надаємо перевагу натуропатичним методам лікування. Ми маємо свої особливості підходу до лікування. Я приділяю більше увагу самовдосконаленню і не спостерігаю, чи хтось ще чимось займається.

Чому виришили займатися цим бізнесом?

— Я ще під час навчання почав цікавитись цим. Це методи, які не мають побічної дії і які лікують цілісний організм. Це близько мені.

Яким бачите свій бізнес через 5 років?

— Ми постійно живемо в русі, постійно розвиваємося. Сподіваюся, наш розвиток продовжиться і нам він часто допомагає.

і в майбутньому. Плануємо використовувати нові методи лікування. Останнім часом ми почали використовувати нові методи лікування, а саме: психотерапію, гіпноз, кінезіологію та традиційну китайську медицину.

Чи є у вас власна формула успіху?

— Моя робота — це моє хобі. Мені подобається займатись цим.

Чи допомагає вам сім'я у веденні справи?

— Звичайно, сім'я мене підтримує та допомагає. Разом з дружиною ми займаємося цією справою. Також маю сина, який займається іншою справою, але і нам він часто допомагає.

ВІКТОР ГУРНЯК ЖИВИЙ. ВІН – У СПОГАДАХ, ПАМ'ЯТАЄМО

На згадку ■ Герої не вмирають. Вони живуть у серцях тих, хто пам'ятає і широко дякує за те, що віддали життя за нашу свободу. 19 жовтня виповнилося п'ять років з дня загибелі тернопільського пластуна, нашого колеги, фотографа Віктора Гурняка. У Тернополі його пам'ятають, кажуть, він живий – у спогадах

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

Уже п'ять років, як його не стало. Віктор Гурняк загинув у зоні проведення АТО. 19 жовтня 2014-го... Рятуючи поранених бійців. Трагедія сталася у Луганській області, поблизу містечка Щастя. Він завжди був таким, самовідданим, добрим, кажуть друзі. Донечка Устинка може піти до татка хіба що на могилку. Кохана дружина Ірина згадує чоловіка і дбє про те, щоб пам'ятали про нього жила.

«А що ти зробив для перемоги?»

У ролі фотографа Віті пройшов весь Майдан, він разом з іншими молодими людьми пережив усі найзапекліші бої. Він легко міг відклести свою камеру і допомогти тим, хто цього потребував – піднятися колегам, медикам, активістам... У квітні 2014-го Віктор їздив в окупований Крим, потім у зону АТО. Як волонтер займався забезпеченням «Айдару», а з літа офіційно пішов служити добровольцем у батальйон.

12 жовтня 2014-го Віктор написав свій останній пост у Фейсбуці: «До сліз... Мені більше всього хочеться вірити, що ми пам'ятатимемо подвиг усіх, хто віддав своє життя за нас з вами. Я хлопців з Донбасу знав кілька днів, цих, і багатьох інших, і їх смерть наче смерть близького друга. Мабуть, це важко зрозуміти,

але не можна це забути. Вони, без сумніву, герої, як і всі інші, що ще живі. Перед очима пробігають їхні усмішки, їхні жарти. Боляче, але не можна зупинятися. Запитай себе, а що ти зробив для перемоги? Ворог не лише зовнішній, а й внутрішній. Вбий його в собі, і це буде помста за їхню смерть. Спочивайте з миром друзі...»

Віктор Гурняк завжди носив із собою прапор України. До свого останнього подиуху. Він і загинув, тримаючи біля себе синьо-жовтий прапор. Друзі та всі, хто знали чоловіка, не можуть мовчати. Вони згадують його доброю думкою, добром словом та добрим спогадом. Бо він заслужив.

Маленька доня Устя, на жаль, не може побачити татка, посміхнутися до нього. Але він живе у її маленьких дитячих спогадах. Добрий і усміхнений, найкращий – у спогадах коханої дружини та ще багатьох тих, кому пощастило знати Героя. Гартік – саме так його кликали друзі.

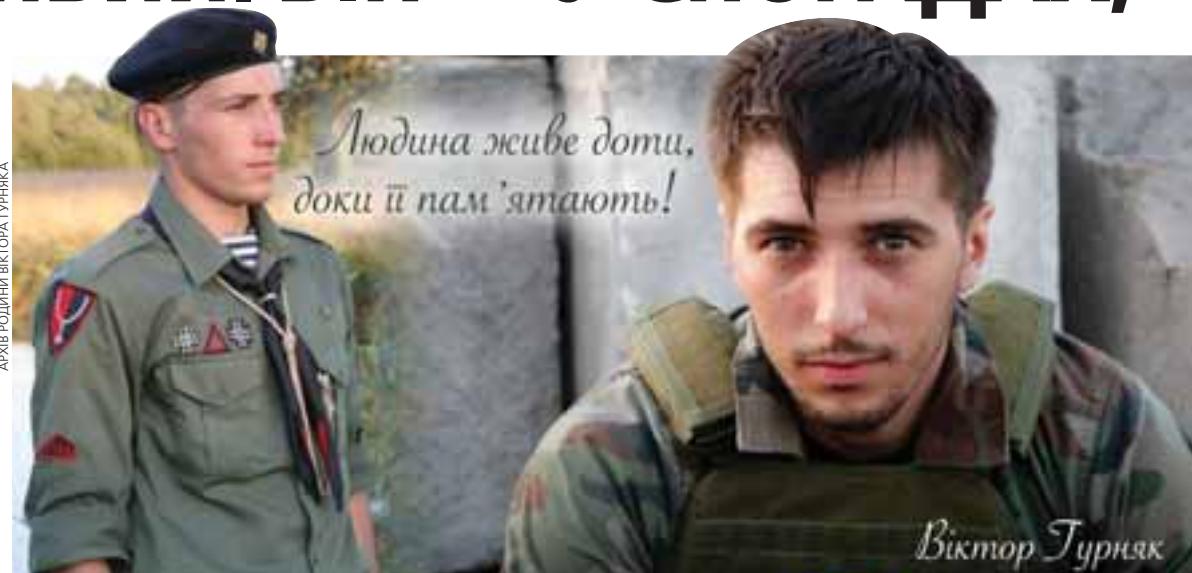
«П'ять років ти тримаєш небо»

Товариш Віктора – Назар Зелінка щороку 19 жовтня виставляє фото на своїй сторінці у Фейсбуці зі світлиною Героя.

«П'ять років ти тримаєш небо. Пам'ятаємо і не підвідемо».

Тернополянин Андрій Лагудза зворушив тим, що навіть День на-

АРХІВ РОДИННИ ВІКТОРА ГУРНЯКА

Віктор Гурняк завжди був добрий, усміхнений та позитивний. Самовідданий, готовий прийти на допомогу. Такий він – у спогадах. Рідні і товариші організовують різні заходи, аби пам'ятали про нього не вмирала

Маленька доня Устя, на жаль, не може побачити татка, посміхнутися до нього. Але він живе у її маленьких дитячих спогадах

Прапор, із яким загинув Герой, найкраще уособлює те, за що ми боремося. Україну, свободу!!!

му було. Та, зрештою, не було, а досі є. Енергія добра, яку він роздавав у Всесвіт і досі відчувається, хай навіть і пройшло п'ять років із дня його загибелі...», – пише Таїсія Наконечна.

Молилися за упокій душі Віктора Гурняка не тільки пластуни в Тернополі, а у Києві, Львові.

Інна Білецька просить сильно не розчаровуватися у нас із небес.

Зворушливі слова у соцмережах лишила і сестра Віті – Ольга Гурняк.

«5 років, як тебе немає. Для мене

ти, як в дитинстві, – усміхнений, пригодницький і такий щирій. Люблю тебе і знаю, що ти завжди поруч», – пише вона.

Прапор, із яким загинув Герой, найкраще уособлює те, за що ми боремося. Україну, свободу!!!

Рідні дякують усім, хто пам'ятає Вітю. Він і досі живий. Його сторінка у Фейсбуці жива. Там багато добріх слів на згадку. Спогади про нього живі у серцях і душах багатьох.

Нехай Віктор спочивав у Божих обіймах! Дякуємо за все.

На пам'ять про Віктора Гурняка у «Сквері Волонтерів» відкрили стелу

ВАДІМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

З нагоди п'ятих років з дня загибелі українського фотокореспондента, волонтера, добровольця та пластуна Віктора Гурняка силами небайдужих тернополян встановили стелу в «Сквері Волонтерів пам'яті Віктора Гурняка». Про збір коштів для виготовлення стели оголосили 15 жовтня. Чимало небайдужих тернополян відгукнулися, і стелу змогли відкрити 20 жовтня. Сквер біля площа Героїв Євро-

майдану облаштували в 2017-му році. 22 лютого 2019 року на сесії міської ради прийняли рішення про присвоєння йому назви «Сквер Волонтерів пам'яті Віктора Гурняка».

На відкриття стели прийшло чимало тернополян. Це – родичі, близькі друзі та просто небайдужі. У сквері влаштували і фотовиставку «Життєпис Віктора Гурняка у світлинах». Там можна побачити фото з дитинства Віктора, його сім'ї, волонтерської діяльності, фото з боївих дій, де він був добровольцем батальйону «Айдар».

— Ми поставили собі ціль – відкрити цю стелу, щоб люди знали, що це за сквер, у честь кого він відкритий, — розповідає друг Віктора Гурняка Назар Зелінка. — У дуже короткий термін змогли зібрали необхідну суму для того, щоб виготовити і встановити стелу. Ми хочемо вшанувати пам'ять Віктора і всіх хлопців, які загинули за нас. Як розповів Назар Зелінка, силуети на стелі взяті з реальної світлині. Силует справа – належить Віктору Гурняку у селі Щастя. Відкриту стелу освятили та помолились за всіх

загиблих солдат.

— Я дякую всім тим мужнім воїнам, які стоять на захисті нашої країни, — розповідає мама Віктора пані Марія. — Герої не вмирають, так і Віктор лишився з нами. Він хотів змінити Україну. Я розмовляла з воїном, який був на війні з Віктором. Зрозуміла, що є дві реальності. Тут ми живемо, радіємо, сміємось святкуємо. А на Сході все відбувається по-іншому. Хлопці віддають найцінніше заради нас. Я не вчила Віктора таких ідей, певно, він таким народився. Але він навчив

мене багато чого. Я дякую Господу, що подарував мені такого сина. З ним я пізнала любов та справжнє життя.

На відкриття стели завітали і тернопільські пластуни, серед яких і молодший брат Віктора Остап.

Близькі та друзі Віктора хочуть, щоб сквер жив і в ньому проходили різні заходи, сквер не є меморіальним. Фотовиставки там будуть змінюватися. А поки всі очі можуть самі дізнатися більше про життя Віктора Гурняка зі світлин у «Сквері Волонтерів».

У ТЕРНОПОЛЯН ЗАМІСТЬ ВОДИ — ІРЖА. ЩО РОБИТИ

Послуги ■ Люди обурюються, бо щораз повинні відмивати від бруду вмивальник, міняти фільтр, оплачувати чистку теплообмінника водонагрівача. У водоканалі кажуть, що «потекло» позапланово. А юрист пояснив, як відстояти свої права у битві з комунальниками та чи можна не платити за послугу

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 095-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Мешканці кількох будинків на вул. Довженка обурені. Їх ніхто не попередив про відключення чи ремонти водогону. Тому цілий день декілька домів не мали ані грама води. Зрештою, все «приправилося» не надто приемною бесідою з диспетчером водоканалу, а з кранів, коли стемніло, потекла справжня іржа.

Мешканці нарікають, що через таку якість так званої «питної» води змушені відмивати від бруду вмивальник, міняти вхідний водяний фільтр, оплачувати чистку теплообмінника водонагрівача. І це при тому, що справно оплачують за, як самі називають, «водичку».

У водоканалі розмову на підвищених тонах з диспетчером і з емоціями, які зашкалювали, називають людським фактором та обіцяють наголосити працівникам, як вони мають розмовляти з клієнтами. Щодо ремонту — система стара, труби зношені. Латали в одному місці — «летіло» в іншому.

Люди обурені, мовляв, йдемо до Європи та намагаємося досягнути європейського рівня життя, водно-

час диспетчер КП «Тернопільводоканал» на питання мешканців, що ж робити, радить... змінити крайні.

— 16 жовтня (між 9:00 та 10:00 — прим. авт.) в будинку на вул. Довженка без попередження відключили воду, — пише на власній сторінці у Фейсбук мама трьох дітей Юлія Шпінда-Малик. — Оператор аварійної служби КП «Тернопільводоканал» (що як завжди не відрекомендувався) повідомив, що на сайті КП «Тернопільводоканал» оголошення про плановий ремонт було, а оголошення по під'їздах були розклієні, але, можливо, ми цього не зауважили».

Повна залежність від монополіста

— Тернополяни, що оплачують послуги водопостачання, знаходяться у повній залежності від місцевого монополіста! — обурюється пані Юлія. — Оператори КП «Тернопільводоканал», що є лицем компанії, не навчені реагувати на подібні ситуації і пропонують виїхати в іншу крайні, щоб таких проблем більше не виникало.

Увечері вода у будинках на Довженка з'явилася. Рідина майже чорного кольору текла з кранів.

Чоловік пані Юлії Роман Малик каже, що тернополяни фактично стали заручниками водоканалу, бо вони — монополісти.

— Чому хотів розголосу? Бо це типова ситуація для споживачів, — обурюється пан Роман.

«Чорна» вода — це специфіка

У КП «Тернопільводоканал» запевнили: так, диспетчери мають представитися, і їм ще раз на цьому наголосять. Щодо оплати — у 99% споживачів є квартирні водоміри. Немає води — ніщо не нараховується. Чорна вода після аварії не може не текти, це технічна специфіка.

У прес-службі водоканалу пояснили: на Довженка, 9 — це якраз този випадок, коли НП накладається на НП. Планові ремонтні роботи проводили в одному місці і завершили вчасно, а позапланово «потекло» в іншому. Виявилось, що там роки тому «нахімічено» з трубами. Не співпадали діаметри, щоб замінити швидко. Возили на обточування, щоб зробити якісно, а це — час.

Монопольне становище, про яке йдеться в дописі, — це насправді

АРХІВ РЕДАКЦІЇ

Мешканці кількох будинків на Довженка сиділи без води. Потім з крану потекла чорна субстанція. А коли звернулися до диспетчера водоканалу, та порадила... змінити крайні проживання

великий і важкий тягар, прокоментували у прес-службі. Причиною може бути природний підвищений вміст заліза у воді з артезіанських свердловин; знощеність водомереж, які неможливо замінити миттєво, а це — левова частка аварії; гостра нестача кадрів та інші фактори. Є ще й суб'єктивні, і людський ніхто не відміняв.

Система водопостачання й водовідведення влаштована так, що без припинення водопостачання неможливо ліквідувати аварійні ситуації. Тому такі припинення неминучі й унеможливлюють зачасне попередження споживачів. Радимо мати бодай мінімальний запас води. Інколи одна надзвичайна подія тягне за собою іншу й роботи не вдається завершити до передбаченого терміну. Власне,

так 16 жовтня і сталося з водомережою на Довженка.

— КП «Тернопільводоканал» цілеспрямовано працює над удосконаленням цієї системи, — наголошили у підприємстві. — Ще якісь 10 років тому щодоби траплялося по 10–15 аварій і без води залишалися цілі мікрорайони. У деяких сусідніх обласних центрах і досі так.

У Тернополі цей показник за останні два роки — менше однієї на добу й відключення до ліквідації аварії локальніші. Уже розпочалося будівництво станції зі знезалізnenня води, тож її якість у найближчі роки відчутно покращиться. Реалізовуються й інші проекти. А головне — цілодобово не припиняється щоденна рутинна робота, аби споживачі були з водою, хоч над цим мало хто з них замислюється...

КУДИ СКАРЖИТИСЯ

На офіційному сайті КП «Тернопільводоканал» <https://vodokanal.te.ua/> є номери телефонів до диспетчера, приймальни, дирекції) Аварійна служба (диспетчер): 25-26-10, цілодобово. Довідка міськради:

Як відстояти свої права у битві з комунальниками, радить юрист

ІРИНА БЕЛЯКОВА, 095-875-33-60,
IRYNA.BELYAKOVA@20MINUT.UA

Споживач може вимагати від КП «Тернопільводоканал» відповідного зменшення ціни наданої послуги, а також відшкодування завданіх збитків з усуненням недоліків. Окрім цього, можна письмово звернутися до контролюючих органів. Усі звернення повинні бути письмовими. Остання інстанція — суд.

Вимагати усунення проблем, перерахунку коштів за ненадані або неякісно надані послуги можна. Варто лише оформити все, як слід. Як все зробити — пояснив керуючий партнер ТОВ «Юридична фірма «Самуляк та партнери» Михайло Самуляк.

— Закон України «Про житлово-комунальні послуги» регламентує порядок оформлення претензій споживачів у випадку порушення своїх зобов'язань з боку КП «Тернопільводоканал», — пояснює Михайло Самуляк.

1. У разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості комунпослуг споживач має право викликати представника КП для перевірки кількості та якості наданих послуг. Раджу надати до канцелярії КП «Тернопільводоканал» лист-виклик у довільній формі, отримавши на вашому примірнику відмітку з датою та підписом відповідальної за прийняття.

2. КП «Тернопільводоканал» зобов'язаний прибути на виклик споживача у строки, визначені в договорі про надання послуг, але не пізніше однієї доби з моменту отримання повідомлення.

3. За результатами перевірки складається акт-претензія, який підписується споживачем та КП «Тернопільводоканал». Він має містити інформацію, в чому полягала ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, дату її ненадання, а також іншу інформацію, що характеризує ненадання послуг. Форма акту-пре-

тензії визначена чинним законодавством (завантажити її можна за наступним гіперпосиланням: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/TF030565.html). До акту-претензії варто додати фото- чи відеофіксацію доказів і послати на них в тексті акту.

4. Акт скласти у двох екземплярах з оригінальними підписами — як у випадку підписання його представником виконавця, так і при складанні з іншими споживачами (сусідами) через неприбуття представника. У такому разі, подавши перший примірник КП «Тернопільводоканалу», другий примірник лишиться у вас для судового оскарження.

5. Споживач має право здійснити забір проб. Інформація про забір включається до акта. У разі встановлення факту постачання послуг неналежної якості, витрати споживача на оплату проведених досліджень проб підлягають компенсації за рахунок КП «Тернопільводоканал».

6. У разі неприбуття КП «Тернопільводоканал» в строк або відмови підписати акт, такий акт підписується споживачем та не менш як двома споживачами відповідної послуги, і надсилається КП рекомендованим листом.

7. КП «Тернопільводоканал» протягом п'яти робочих днів повинен вирішити питання щодо задоволення вимог, викладених в акті-претензії, або видає (надсилає) споживачу обґрунтовану письмову відмову в задоволенні його претензії. У разі ненадання відповіді в строк, претензії вважаються визнаними.

— Споживач, згідно зі ст.10 ЗУ «Про захист прав споживачів», може вимагати від КП «Тернопільводоканал» відповідного зменшення ціни наданої послуги, а також відшкодування завданіх збитків з усуненням недоліків наданої послуги, — наголошує адвокат.

З письмовою скарою можна звернутися в контролюючі органи.

1. Головне управління Держпродспоживслужби в області (вул. Микулинецька, 20, м. Тернопіль),

2. Нацкомісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (м. Київ, вул. Смоленська, 19).

3. Тернопільське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (вул. Кривоноса, 10, м. Тернопіль).

— Споживач може звернутися до суду щодо захисту прав споживачів, — пропонує Михайло Самуляк. — Споживач звільняється від сплати судового збору за позовами, що пов'язані з порушенням їх прав.

При розгляді цієї категорії справ суди неодноразово звертали увагу споживачів, що єдину підставою для проведення перевірки за житлово-комунальні послуги є оформлення акту-претензії про ненадання або неякісне надання послуг, у порядку передбаченому Законом України «Про житлово-комунальні послуги», наголошує адвокат.

СТУДЕНТАМ У ТЕРНОПОЛІ ГТОВІ ПЛАТИТИ НАВІТЬ ПО 12 ТИСЯЧ

Підзаробіток ■ Вільний графік, робота дистанційно чи працевлаштування на пів ставки. Багато студентів, окрім того, що навчається, стараються і працювати. Журналістка «RIA плюс» вирішила проаналізувати, які вакансії для молоді є на ринку праці

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

«RIA плюс» дізналася у тернопільських студентів, які працюють, чи важко поєднувати роботу і навчання.

18-річна тернополянка Валерія Макар навчається на четвертому курсі за спеціальністю «Дизайн» у кооперативному коледжі. Тут навчання платне, стипендії вона не має.

— Вирішила, якщо вже не отримую стипендію, то потрібно шукати роботу, — каже дівчина. — Вакансії шукала за оголошеннями в інтернеті. Їх там багато. Думаю, що хто справді хоче знайти, той знайде. Такі вакансії як офіціант та бармен, а їх там найбільше, відкідали. Розуміла, що буду приходити зі зміни втомлена, а ще доведеться малювати щось на пари. Довго шукала і знайшла роботу, яка мені підійшла і за графіком, і по зарплаті, — помічником у фотостудії. Працювала кілька годин після обіду та заробляла непогані гроші. Там я обробляла фото в Adobe Photoshop. Але зазначу, що до того, як я прийшла туди на роботу, то практично нічого не вміла робити, але, якщо хочеш — то навчишся. Тому цей стереотип, що без досвіду роботу дуже важко знайти, як на мене, — міф. Згодом знайшла вакансію методиста у одній із місцевих автошкол. Мене

оформили там на пів ставки, і я стараюся поєднувати роботу і навчання.

20-річний студент ТНТУ Вадим розповідає, що стипендії мало на що вистачає. Хлопець живе у гуртожитку від університету, за який платить 550 гривень у місяць, а це, каже, також частково б'є по кишені.

— Стипендію поки що маю. Вона невелика — 1300 гривень. Вистачає її на днів 15–20, — каже хлопець.

Поєднувати роботу і навчання йому вдається.

— Я встигаю працювати і навчатися. Але варто пам'ятати, що в кожному університеті може бути по-різному. Головне — вчасно здавати лабораторні роботи, модулі, іноді приходить на заняття. Викладачі розуміють, що студенти працюють і лояльно до них ставляться, але нічого не робити і отримати халавний залік не вдається. На роботу я влаштувався туди, куди хотів. Коли побачив вакансію — прийшов на співбесіду. Мене взяли, тому я задоволений.

Тернополянка Олена — студентка третього курсу педуніверситету. Дівчина навчається на платній основі, тому про стипендію може лише мріяти.

— Думаю, навіть якби у мене була стипендія, то навряд би мені її вистачало на всі мої потреби. Я живу з батьками, тому платити за житло їжу мені не потрібно — це вели-

чезний плюс. Навіть не уявляю, як виживають ті студенти, які приїхали на навчання із сіл і живуть лише за стипендію, — каже Олена.

Вона розповідає, що десь із років 14 шукала собі різні підробітки, каже, завжди хотілось мати трішки власних коштів та бути самостійною.

— Підробіток завжди можна знайти, — каже дівчина. — Але якщо ти стараний студент, то поєднувати роботу і навчання не так і легко. Та коли я шукала собі роботу, то бачила в інтернеті багато вакансій для студентів зі зручним для них графіком.

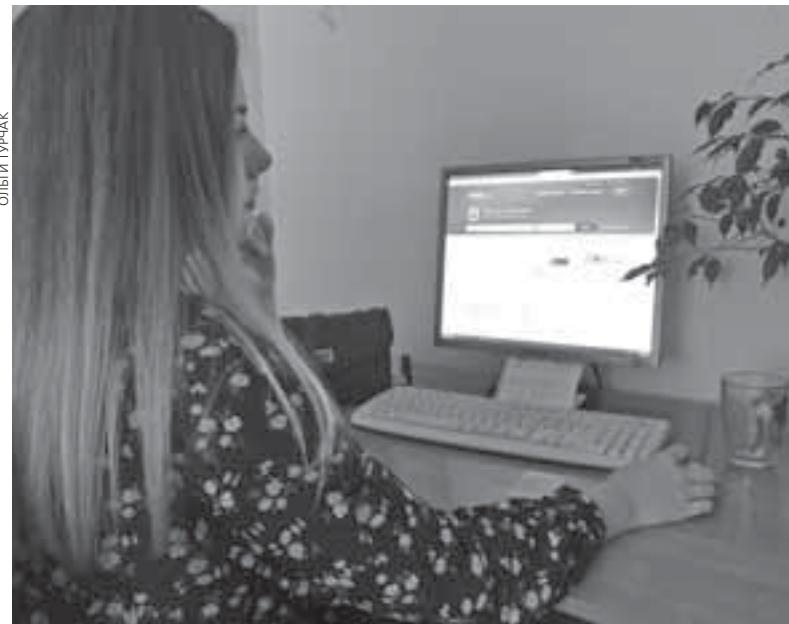
Що пропонують офіційно

Конкретних вакансій для студентів немає, кажуть в обласному центрі зайнятості.

— Згідно із нормами, заборонено ставити обмеження за віком чи статтю, — коментує начальник відділу інформаційної роботи Олена Рак. — Але студенти все одно звертаються до нас і можуть це робити. Ми пропонуємо їм загальний список вакансій, а вони вже із роботодавцем домовляються про графік роботи чи часткову зайнятість.

Роботодавці найбільше потребували працівників робітничих професій — це продавці, кухарі, водії, оператори котельні, машиністи (кочегари) котельної, монтери колії,

ОЛЬГА ТУРЧАК

— Для студентів пропонують різні вакансії, є можливість підбирати зручний графік. Але треба добре моніторити оголошення, — каже студентка Валерія

офіціанті, водії тролейбуса, слюсарі з ремонту колісних транспортних засобів, швачки, охоронці, пекарі. Також роботодавці шукали підсобних робітників, вантажників, прибиральників.

Які вакансії є в інтернеті

Середній розмір зарплати у вакансіях становив 5825 грн. Найвищий розмір оплати праці пропонується у вакансіях для інженерів-будівельників — 18 тис. грн. Також високий рівень заробітної плати — 15 тис. грн пропонується для водіїв тролейбуса і майстрів з діагностики та налагодження електронного устаткування автомобільних засобів, додає Олена Рак.

«RIA плюс» проаналізувала сайти з пошуку роботи. У багатьох ва-

ансіях роботодавці зазначають, що готові взяти студента. Потрібні продавець-консультант, менеджер з продажу, підсобник тощо. Зустрічаються вакансії вантажника, оператора кол-центр, офіціантка та кухаря.

Наприклад, знайшли вакансію викладачем англійської у місцевій приватній школі. За викладання дітям іноземної там пропонують 12 тисяч і зазначають, що готові взяти без досвіду роботи та студентів. Головне — бажання працювати. Оголошень, що шукають операторів call-центр, є чи не найбільше. На такій роботі — гнучкий графік, а зарплата — приблизно 5–7 тис. гривень. Для неповної зайнятості є вакансії помічників кухарів, офіціантів чи барменів. Їхня зарплата коливається від 5 до 10 тисяч.

ЗНИЖКИ В МАГАЗИНАХ ТА АПТЕКАХ: ЯКІ ПЕРЕВАГИ Є У ВЛАСНИКІВ «ФАЙНОЇ КАРТКИ»

ВАДІМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Власники електронного квитка «Соціальна карта тернополянина» зможуть отримувати знижки на продукти у мережі магазинів «Сім23». Які ще мають переваги власники «Картки тернополянина», дізnavався журналіст «RIA плюс».

Електронна картка має переваги не тільки під час проїзду на громадському транспорті, переконують у ТОВ «Системний зв'язок». Власники картки можуть отримувати знижки у великих мережах аптек та супермаркетів. З магазинів поки що можна отримати знижку лише в магазинах «Сім23», яких у Тернополі є 13.

Знижка на ліки діє у мережах аптек «Ромашка» та «Борис».

— Стосовно вартості медикаментів, знижка буде залежати від типу картки, — розповідають в ТОВ «Системний зв'язок». Для власників «Загальна соціальна картка тернополянина» в аптеках «Борис» та «Ромашка» діє знижка 5% на медикаменти. 7% знижки мають інваліди війни третьої групи, члени сімей загиблих ветеранів війни, ветерани військової служби, органів внутрішніх справ, національної поліції, інваліди третьої групи та військовослужбовці. Для пенсіонерів та учасників бойових дій знижка становить 10%. Решта пільгових категорій, такі як інваліди війни першої групи, діти інваліди,

інваліди першої та другої групи, учасники ліквідації ЧАЕС, діти чорнобильці, реабілітовані особи, які постраждали з політичними умовами, діти з багатодітних сімей та діти-сироти мають знижку 12% у даних мережах аптек.

Окрім того, власники «Картки тернополянина» мали можливість безкоштовно відвідати перші два дні фестивалю «Файне місто» мінулого та позаминулого року. Чи буде така можливість у 2020 році — поки що невідомо. Також у ТОВ «Системний зв'язок» повідомляють, що дисконтна програма для власників соціальної картки тернополянина продовжує розширюватися, тож незабаром перелік торговельних мереж, де діяти знижка, збільшиться.

Користуючись «Файною карткою», можна не тільки дешевше їздити у громадському транспорті, а й отримувати знижки у магазинах

ДЕ ОТРИМАТИ «ФАЙНУ КАРТКУ»

Щоб отримати картку тернополянина, необхідно завітати в центр надання адміністративних послуг

Адреса: м. Тернопіль, вул. Князя Острозького, 6 (1-й поверх)

Телефон: 40-41-94, або

Оператор електронних систем міста

Адреса: м. Тернопіль, вул. В.

Чорновола, 1 (2-й поверх)
Телефон: 40-03-50, 067 2400 356
Також заповнити заяву можна в електронному вигляді. Вартість виготовлення картки складає 65 грн.

Отримати карту можна в пункти видачі після її виготовлення через 25 робочих днів з моменту подачі заяви

АНГЕЛ ТА БІЗНЕС-ВУМЕН: «НАЙКРАЩІ МАМИ ТЕРНОПІЛЛЯ». ХТО ВОНИ?

Тернопільських матусь відзначили вперше. Премію «Найкраща мама Тернопілля» планують зробити щорічно

Премія ■ Уперше в Тернополі нагородили мам у різних номінаціях. Попередньо за них голосували тернополяни у соцмережах. Та навіть ті, хто не перемогли, є героїнями. Адже кожна жінка, яка має досвід материнства, вже є такою

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

«Мама може, мама може все, що завгодно». Бути мамою — круто, відповідально і нелегко. Але того варти. Уперше в Тернополі нагородили жінок, які мають за плечима досвід материнства, та попри це не перестають бути гарними дружинами, успішними працівницями та просто мрійницями.

У рамках фестивалю жіночого фестивалю Best Mama fest 20 жовтня відбулася щорічна премія: «Найкраща МАМА Тернопілля». Жінок відбирали у шести номінаціях: «Мама-Ангел», «Мама ранньої пташки», «Мама з великим серцем», «Мама — сімейний затишок», «Успішна мама» та «Мама — громадська діячка». Кожен мав

змогу проголосувати за ту претендентку, яку хотів. Більшістю голосів таки визначили імена переможців. Хоча історія кожної жінки, яка спробувала позмагатися за титул країці, є стимулом не здаватися за жодних життєвих обставин.

— Фестиваль Best Mama fest дає можливість за один день відвідати виступи та майстер-класи провідних спікерів зі всієї України! Цей фестиваль — для жінок, які прагнуть розвиватись, бути завжди стильними та успішними, люблячими та щасливими, розповідає організатор Людмила Муринська.

Номінаціями Людмила Муринська вирішила показати цінність різних матерів: і тій, яка виховує особливу дитину; і тій, що є успішною; і тій, що має багатьох

діток. Премія виявилася досить масштабною, адже охопила у соцмережах понад 250 тисяч користувачів. Організаторка вирішила, що тепер такі нагороди варто давати жінкам кожного року.

— Я побачила відгук серед людей, що це знаходить відгук у серцях багатьох. Про матерів важливо говорити. Кожна така жінка заслуговує на увагу. Ця премія — не тільки для тих, хто брали в ній участь, вона присвячується всім тим, хто є мамами, — каже Людмила.

Цікавість конкурсу була і в тому, що заявку на участь могли подавати родичі, близькі чи знайомі кандидатки. Звісно, з дозволу учасниці. Друзі активно вболівали за перемогу та долукалися до голосування у соціальних мережах.

— Коментарі

■ Олена КОВАЛЬ, «Мама-Ангел»:

— Ця номінація — для того, щоб вивести статус матерів дітей з інвалідністю на рівні з іншими. Бути мамою дитини з інвалідністю — це величезна праця. За місяць з кола моїх знайомих померли троє діток. Важко пережити, коли в 9 років малечка навчила казати перше слово, робити перший крок. І ось її не стало. Нам дуже важлива підтримка близьких, друзів та знайомих. Ми хочемо, щоб наші діти жили повноцінно, щоб їх не соромилися запросяти на День народження, щоб їх не боялися. Не потрібно нас робити героями, бо виконуємо свій обов'язок, не варто нас робити жертвами, бо це — життєві обставини; не треба нас жаліти, бо жалість вбиває. Ми потребуємо підтримки і прийняття такими, як ми є.

■ Олеся ЧВАНКІНА, «Мама-громадська діячка»:

— Завдяки всім коментарям та вподобайкам у Фейсбуці Людмила створила ще одну номінацію — «Мама-громадська діячка», у якій я стала переможницею!!! Віра та підтримка здатні творити дива, навіть розширювати межі давно спланованого та анонсованого. Я знаю, що є дуже багато жінок, які заслуговують на це звання набагато більше, ніж я. Кожна з нас діє в межах власних можливостей та потреб. Я щиро дяkuю організатору фестивалю за розуміння, підтримку та колosalну пророблену роботу! За пропагування найкращої ролі у нашому житті та за цю прекрасну авторську статуетку, вона — це просто чудо.

■ Надія КІРИЛІВ, «Мама ранньої пташки»:

— Бути мамою чотирьох дітей — це весело і позитивно. Мої перші дітки — двійнята, вони народилися передчасно. Для нас із чоловіком це була бажана і дуже складна вагітність, тож ми дуже хотіли, щоб з малюками було все добре. Я випросила у Бога двох дітей. І згодом він подарував мені шанс стати мамою ще для двох.

Дякую рідним, що дали мені можливість провести час у колі інших матусь, послухати крутих спікерів та дізнатися багато корисного. Нам, мамам, часто бракує часу на самих себе. Тому так користо деколи розслабитися.

■ Тетяна ЧОПІК, «Мама з великим серцем»:

— Суть, швидше за все, не у конкурсі, а у можливості відпочити від буденності. Ми, жінки, часто навантажені роботою. І забуваємо про себе. На участь у номінації мою кандидатуру висунули подруги. Я здивована. Сама нагорода не така важлива для мене, як емоції, що пережила. У мене п'ятеро дітей. Є хобі і улюблена робота. Я в декреті не була жодного дня.

На фестивалі вголос сказала про те, що життя багатодітної мами не закінчується в чотирьох стінах. Ми є активні, цілеспрямовані та рішучі.

■ Тетяна ТИТОВИЧ, «Мама — сімейний затишок»:

— Я не думала брати участь в конкурсі, бо вважаю, кожна мама — найкраща! Для мене це була несподіванка. Як перемога, так і зустріч з друзями, із якими ми спілкуємося онлайн. Не знаю, чи можу поєднувати себе і сімейний затишок. Я часто розриваюся між домом, справами та допомогою тернопільським родинам. Можливо, мое покликання — допомагати іншим.

■ Іванна СІВАК, «Успішна мама»:

— Ідея організувати фестиваль для мам — дуже хороша. Цікаво було послухати спікерів з різних куточків країни. Це можливість ще раз нагади собі, що потрібно знаходити час для себе та своїх мрій. Я виховую двох діток, вищаю. Доля в мене нелегка, думаю, заслужила цю нагороду. Бо дуже багато докладала зусиль, аби досягнути успіху. Я бачила, як вболівали за мою перемогу у соцмережах. Не сподобалися деякі організаційні моменти. Можливо, саме я на них звернула увагу. Зрештою, як би не було, всі жінки мають право на щастя. І за нього потрібно боротися.

Ти обираєш - RIA нагороджує

НАРОДНИЙ БРЕНД

Тернополяни обирають найкращих

2019

Проголосуй на сайті **brand.20.ua**
вигравай подорож для двох у Будапешт - Відень

Генеральний партнер

Ексклюзивний партнер

Офіційний партнер

Партнер

РЕКЛАМА

462482_inf

ГАРАНТОВАНА РОБОТА В ІТ ЧЕКАЄ НА ТЕБЕ!

БЛОГ

ПРЕС-СЛУЖБА
ВІННИЦЬКА ІТ-АКАДЕМІЯ

Чи є заклад який може сьогодні гарантувати працевлаштування? Так! Сміливо на це питання може відповісти Вінницька ІТ-Академія. Чому так?

Тут готують винятково за такими спеціалізаціями, за якими випускники гарантовано працевлаштуються — це програмування, ручне і автоматизоване тестування, вебдизайн, проектний менеджмент. Метою закладу, яка поставлена ще при заснуванні, було визначене гарантоване працевлаштування кожного випускника. Заклад успішно реалізує цю ціль. Усі випускники вже працюють за спеціальностями, на яких навчалися. В чому секрет?

Викладачпрактики та навчання на реальних проектах. Ще у давні часи єдиним дієвим способом для того, щоб дійсно чогось навчитися, потрібна була практика в Майстра. Сьогодні це теж діє. Кожен наш студент отримує передусім практичні знання і навчається всьому не у теоретиків, а саме у ІТ-спеціалістів. Це понад 50 викладачів, які

працюють в ІТ-компаніях і знають « всю кухню зсередини». А це важливо. Ці люди чітко розуміють, яку краще методику застосувати. Також знають, що за 3 місяці спеціалістом не станеш. Після експрес-курсів потрібно ще мінімум рік-півтора (а можливо і більше), щоб засвоїти і самостійно закріпити ту «верхівку айсберга», яку вивчили. Далі потрібно ще проситися попрацювати на проектах. У Вінницькій ІТ-Академії вчать працювати студентів на реальних проектах, що діють саме сьогодні. За словами наших випускників, «круто, що є доступ до таких «монстрів» ІТ-індустрії. Головне, скористатися таким шансом і не соромитися запитувати». Наши викладачі завжди допоможуть і дадуть цінну пораду.

Командна робота — це ще один із ключових моментів навчання в ІТ-Академії. Студенти опановують навики, які безпосередньо пов'язані з фахом (hard skills) і ті, які можуть знадобитися в будь-якій галузі (soft skills). Коли ти, весь такий спеціаліст, ідеш влаштовуватися на роботу, тебе обов'язково запитають про твої скілі. Якщо ти не вмієш працювати в команді, то ти нікому не потрібен. Яка престижна ІТ-компанія, а саме в таких працюють наші

випускники, хоче брати до себе «недоспеціаліста», який не зможе влітися в колектив? Відповідь очевидна. В ІТ-Академії формують команди, які разом із професійним ментором розбираються у різних завданнях. Не подінокий випадок, коли цілими сформованими командами «забирають» до себе в компанію випускників Вінницької ІТ-Академії.

Мотивоване середовище друзів-однодумців. Кожен день навчання в ІТ-Академії — це кропітка і наполеглива робота. Ви знаходитесь серед команди однодумців, яка ще більше стимулює навчатись і розвиватись. Тут легко знайти друзів: іноді — це майбутні колеги, з якими вже через рік-півтора ви радісно святкуватимете успішне завершення проекту. Наші випускники мають впевненість у завтрашньому дні. Вони точно знають, що чекає попереду. Попереду — робота у міжнародних ІТ-компаніях, високі зарплати, поїздки за кордон, нові знайомства та перспективи.

Вміння адаптуватися. Якщо ви думаєте, що одним махом освоїте все одразу — ви глибоко помиляєтесь. Технології не стоять на місці. Просто вгледіти за всіма змінами і «навчитися» абсолютно всьому на-

перед неможливо. Академія навчає найголовнішого — вчитись і бути готовим до змін. З імовірністю 80% ваші знання втратять актуальність в перспективі найближчих років. Статистика лякає. Та наші випускники чудово володіють обраними спеціалізаціями і можуть легко адаптуватися під будь-які зміни. Наприклад, Максим Почебут, директор освітніх програм ЕРАМ Україні, говорить наступне: «Я вважаю, що не важливо, яку мову програмування і яку платформу фахівець спочатку вибирає. Критично важливо виробити глибинне розуміння принципів інженерії, сформувати інженер-

не мислення. Це допоможе правильно шукати потрібну інформацію в майбутньому і формувати криву своєї кар'єри» Цей вислів стосується не лише програмування, а всього ІТ-середовища.

Якщо ви прагнете знайти себе в ІТ і гарантовано працювати після завершення навчання — ласкаво просимо до Вінницької ІТ-Академії. А для талановитих абитурантів є можливість навчатися безкоштовно =) Деталі на ita.in.ua. Вінницька ІТ-Академія, ita.in.ua, тел. 067-431-1921

ЗА ВИГОРАННЯ ЛІКАРНЯНОГО НЕ ДАДУТЬ

Важливо ■ Погана новина в тому, що всі, хто працюють у сферах «людина—людина», приречені на емоційне вигорання. А хороша новина в тому, що це можна подолати. Визначіть, що краде енергію, шукайте власний ресурс

ІНФОГРАФІКА ОЛЬГА ГАГУЦЬКА

ДІАНА ОЛІЙНИК, 0-67-346-52-39,
DIANA.OIINYK@GMAIL.COM

Не тішить робота — це суть емоційного вигорання. Що свідчить про це? Ваша енергія на нулі, немає емоцій, ви стаєте таким собі доктором Хаусом, цинічним і байдужим і вже не сприймаєте себе таким класним спеціалістом, яким були раніше.

Брак сенсів або перспектив в роботі, тобто робота просто не має сенсу — «я займаюся дурницями», також це втома, людина почувавається, що живе однією роботою, або так ненавидить її, що не знає, що з нею робити або помічає, що змінилася. «Робота так вплинула на мене, що я став гіршим, злішим, дратівливішим, цинічним, жорстким, байдужим», — зазначає психіатр та психотерапевт, член Української спілки психотерапевтів та Європейської асоціації тілесно орієнтованої психології, міжнародний тренер, терапевт та супервізор від інституту Бодінаміки (Данія) Олег Гуковський.

Цей стан не виникає одномоментно, це накопичується якийсь час. Але це і не окрема хвороба. Як писала Уляна Супрун, швидше за все лікарняного за це ніхто не даст. На щастя, це тимчасовий стан і його можна подолати. Важливо знати, що проблеми не треба «заливати» алкоголем, «закурювати», а можна знайти позитивні стратегії, які будуть допомагати розвитку.

Бракує емоцій

— Важливо дослідити свої причини, які призводять до емоційного вигорання, бо це невидимий вплив на ваше здоров'я, добробут, сімейні стосунки, роботу. До речі, найбільше краде життєву енергію — розчарування, безсилия, відчуття відчайдушності, — зазначає лікар.

Також важливо навчитися допомогти собі усвідомлювати, що вас теж може стосуватися емоційне вигорання і швидше почати діяти — спілкуватися з іншими, не замикатися в собі, звертатися до спеціалістів і бути щасливішими.

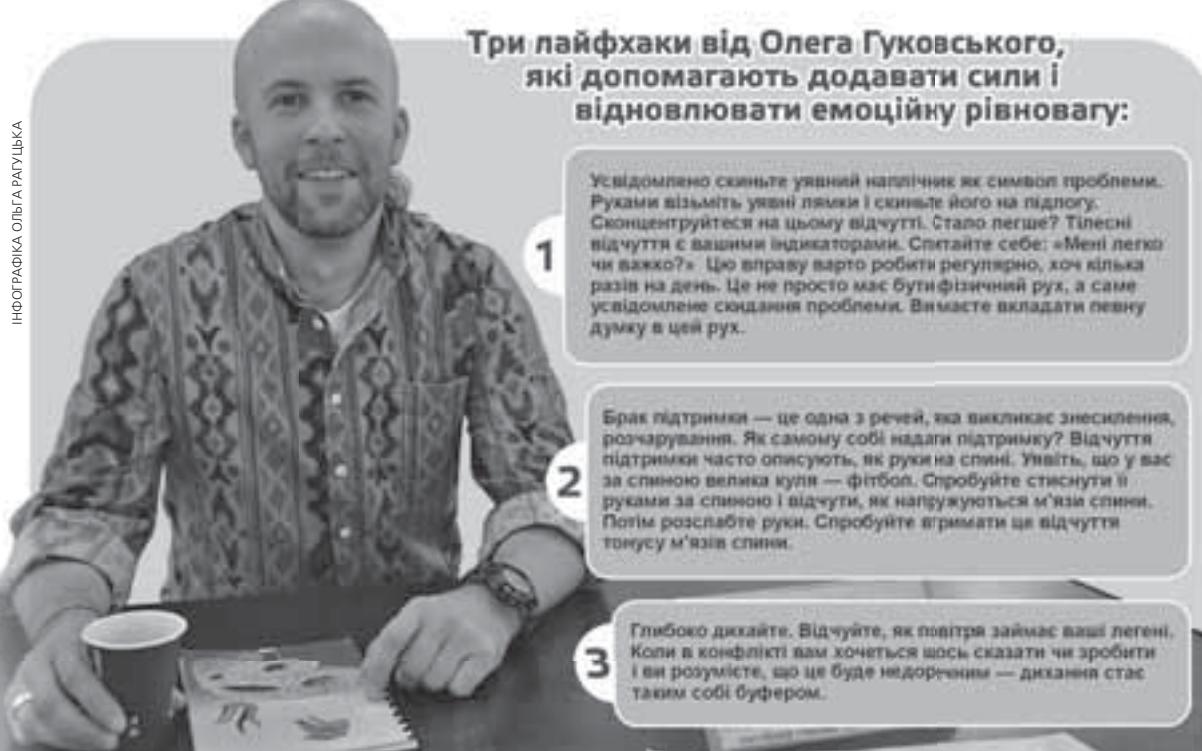
Важливо знати, що проблеми не треба «заливати» алкоголем, «закурювати», а можна знайти позитивні стратегії, які будуть допомагати розвитку

За одним з досліджень, є кілька причин, які призводять до емоційного вигорання. Йдеться про представників різних професій.

— Перше — це нерациональний тиск часу. Дедлайни, швидкість, вимоги. Здається, що ви могли б працювати 24 години на добу, але робота нікуди не зникає. Також виснажує і відсутність цього тиску. Тобто якщо на роботі треба раз натиснути одну кнопку, а решту дня просто відсидіти, це теж диспропорція. Коли є диспропорція між вимогами і нашими можливостями, то виникають порушення. Ми почуваємося незадіяними, пасивними, непотрібними, байдужими.

Поняття емоційного вигорання ввів в психологію американський психіатр Герберт Фрейденбергер в 1974 році.

— Він писав, що люди, які працюють як волонтери, добровільно, жертвово, через деякий час втрачають свої особисті якості, з ними з часом відбуваються особистісні

Три лайфхаки від Олега Гуковського, які допомагають додавати сили і відновлювати емоційну рівновагу:

1

Усвідомлено скиньте уявний напівлінк як символ проблеми. Руками візьміть уявні лямки і скиньте його на підлогу. Сконцентруйтесь на цьому відчутті. Стало легше? Тілесні відчуття є вашими індикаторами. Спілтайте себе: «Мені легко чи важко?». Цю вправу варто робити регулярно, хоч кілька разів на день. Це не просто масаж бутінг-рух, а саме усвідомлене скодання проблеми. Вимащте вкладати певну думку в цей рух.

2

Брак підтримки — це одна з речей, яка викликає знесилення, розчарування. Як самому собі надати підтримку? Відчуття підтримки часто описують, як руки на спині. Увійти, що у вас за спинною велика куля — фітбол. Спробуйте стиснути її руками за спинною і відчути, як напружаються м'язи спини. Потім розслабте руки. Спробуйте відмати це відчуття тонусу м'язів спини.

3

Глибоко дихайте. Відчуваєте, як повітря займає ваші легені. Коли в конфлікті вам хочеться щось сказати чи зробити і ви розумієте, що це буде нідорочним — дихання стає таким собі буфером.

цього, закривається, що їй нічого з цього не треба. Брак мотивації може розширитися до того, що людина не тільки до роботи пасивна, а й до інших сфер свого життя.

Визнати проблему — перший крок

— З практичних речей, що допомагає, — це діагностика, — зазначає пан Гуковський. Класичний опитувальник — це MBI за Маслач.

Відмінність опитувальника і чесно пройдіть його. Це допоможе прийняти рішення, чи з цим щось треба робити чи скажете собі «це просто, переживу». Для когось такий стан навіть стає зручним, і цим вигоранням люди прикриваються, щоб не вирішувати викликів, які дає життя.

— Я часто рекомендую книжку Мігай Чиксентміга «Потік. Психологія оптимального досвіду», — радить пан Гуковський. — Це те, що допомагає побачити, як жити в іншому режимі, як знайти улюблену справу, як постійно насичуватися, а не витрачатися і одна з таких насичуючих речей — це коли мої вміння відповідають вимогам до мене. Я маю відчувати постійне бажання розвиватися, інакше виникатиме почуття нереалізованості. Тому живіть в потоці, знайдіть свій потік і будьте щасливі.

Добре виробити певні ритуали, які допомагають переключатися, наприклад, ритуалом може бути те, що ви переступаєте поріг роботи, закрили двері чи свідомо повертаєте ключ в замку, чи ритуалом може бути вийти і подихати, як символ завершення чогось. Також це може бути дзвінок додому та будь-що. Один з таких ритуалів — це скинути уявний вантаж з плеч.

Якщо відчуваєте на роботі, що ви під постійним контролем, знаходите місце, де можна усамітнитися — це додаватиме сили.

Ще одним зі способів допомоги

собі може бути розмова з кимось, навіть незнайомим. Знайдіть людину, з якою хотілося бы поспілкуватися. Розкажіть їй, що витягує з вас енергію. Поділіться цими ситуаціями, коли це буває. Наприклад, вся причина в тому, що треба 2 години добиратися на роботу. Порад тут не потрібно. Тут важливо не чому, а що, де, коли, з ким.

Відновлюйте баланс

Щоб краще орієнтуватися в своєму життєвому ресурсі, щоб не було емоційного вигорання, треба відновити баланс між різними сферами вашого життя, радить лікар.

— У кожній сфері життя ми відіграємо певну роль. У сім'ї — ви, можливо, мама, сестра, дочка, дружина. На роботі — ви фахівець, начальник чи підлеглий. З друзями — ви друг чи подруга. У секторі «хобі» — ви співачка, художник чи мандрівниця/мандрівник. Але ваш ресурс є обмеженим. Увійти, що листок паперу — це ваш ресурс загалом. Кожна сфера вашого життя забирає якусь його частину. Її розмір залежить від значення і розміру цієї сфери в вашому житті. Відірвіть шматок і напишіть на ньому свою роль або сферу життя, на яку ви витрачаєте свій час і життєву енергію. Спробуйте пошукати якомога більше цих сфер і своїх ролей.

— Коли ми викладаємо перед собою свої сфери діяльності і ролі в них, ми робимо певним чином ревізію свого життя, розставляємо пріоритети, — пояснює лікар, — ми визначаємо, де треба додати чи відняти і добре це робити періодично. Бо все те, що ви знайшли, зробивши цю вправу сьогодні, не буде визначати вашого життя потім. Зрештою, коли ми переглядаємо свої ролі в різних сферах життя, можливо, треба мати сміливість викинути якісні ролі взагалі, може вони вам уже не потрібні, або з'являються ролі, що варто додати.

БОЙЛЕР ТА ЕЛЕКТРОКОТЕЛ: ЯК ОБРАТИ ТА НА ЩО ЗВЕРТАТИ УВАГУ

Споживач ■ Багато тернополян вже почали готуватися до похолодання. Не кожен може дозволити собі встановити індивідуальне опалення. Скільки коштуватиме система для опалення та нагрівання води — читайте у статті

ВАДІМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

Власники квартир та приватних будинків часто встановлюють в себе в будинку електричні котли, щоб економити на опаленні та бути незалежним від централізованої системи.

— Я ще вісім років тому встановив у своїй квартирі електричний котел, — розповідає тернополянин Володимир. — Не пам'ятаю точно, скільки довелося заплатити за нього тоді, але то було дорого. Зараз це коштувало б приблизно 30 тис. гривень, якщо не більше. Але це дуже зручно, бо можна увімкнути опалення тоді, коли тобі треба. Можна відрегулювати температуру. Ще такий котел може не тільки опалювати будинок, а і гріти воду.

Електрокотли, які обладнані циркулярним насосом, потрібно запускати навіть влітку, щоб вода всередині не застоявалась і обладнання не вийшло з ладу

Як розповідає пан Володимир, такий котел — невеликий і практично безшумний. Він є значно вигіднішим, ніж газові аналоги. Також у будинку можна встановити більш дешевий бойлер.

Як обрати бойлер

Для гарячого водопостачання можна встановити в будинку електричний або газовий котел. Ще можна придбати бойлер. У магазинах побутової техніки не вдалось знайти газові колонки та котли. Можна купити лише електричні колонки та бойлери. Колонки коштують приблизно 5–8 тис. гривень. Бойлери — дешевші, від 2 до 6 тис. гривень.

— Ми маємо бойлери на 20, 60, 80 і 100 літрів, — розповідає продавець-консультант в одному з магазинів побутової техніки Олег. — Є бойлери і більшого об'єму, але вони дорожчі, і для звичайної квартири чи будинку не потрібні. Зазвичай купують бойлери від 60 до 80 літрів.

Як розповідає продавець, обирати об'єм бойлера потрібно, враховуючи кількість членів сім'ї та точок

використання води. Для квартири, де живе двоє людей, є душ та мийка, потрібен бойлер, об'ємом від 30 до 60 літрів. Для родини з трьох людей вистачить бойлера, об'ємом 80 літрів. Бойлер до 150 літрів потрібний для сім'ї з п'яти людей, а точок використання води є чотири: мийка, душ, умивальник та ванна.

Але враховувати варто не лише об'єм бойлера, а й інші параметри.

— Бойлери бувають з «сухими» та «мокрими» нагрівними елементами, — пояснює продавець-консультант Олег. — Із «сухим» нагрівним елементом бойлери дорожче. Нагрівач не контактує напряму з водою, тому вони більш надійні, але й дорожчі в середньому на 1–2 тис. гривень за аналогічні бойлери з «мокрим» ТЕНом (трубчатий електронагрівач — прим. авт.). Він контактує з водою. Такий бажано не встановлювати, де «жорстка» вода.

Можна придбати і більш дешевий бойлер, якщо вода має багато солей, але обов'язково встановити хороший фільтр, бо за кілька років доведеться ремонтувати бойлер або повністю замінювати ТЕН.

Потужність буде впливати на швидкість нагрівання води. Чим більша потужність, тим більша буде ціна.

Як обрати електрокотел для опалення

Електрокотли в магазинах побутової техніки знайти важче, ніж бойлери. На ринку дехто продає газові та електричні колонки з котлами, привезені з Польщі та Німеччини.

— Є газові колонки від 1800 до 3000 гривень з Європи, — розповідає продавець Ігор. — Є як нові, так і ті, що були у користуванні. Електричні колонки також є, але під замовлення. Вони вартіть від 2500 гривень. Електрокотли дорожчі. Ціну треба уточнювати.

У магазинах розповідають, що електрокотли більш вигідні, ніж газові, але коштують вони дорожче.

— Щоб правильно обрати електричний котел, потрібно знати площину квартири чи будинку, тоді буде простіше підібрати ту чи іншу модель за потужністю, — розповідає продавець Сергій. — Є котли, які встановлюють тільки для опалення, вони є одноконтурні. Двоконтурні потрібні для опалення та гарячого

В магазинах побутової техніки є великий вибір бойлерів, а от котли знайти важче

На ринку продають переважно газові котли та колонки. Електричні установки можна замовити індивідуально

ЯК ОБРАТИ ОБ'ЄМ БОЙЛЕРА

Кількість людей	Мінімальний об'єм бака водонагрівача, л			
	Мийка	Душ	Мийка + душ	Мийка + душ + ванна
1	15	30	40	60
2	20	40	50	80
3	30	50	60	100
4	30	50	80	120

водопостачання. Такі значно дешеві.

Ціни на одноконтурні електричні котли економ-класу, потужністю 4,5 кВт починаються від 3 тис. гривень. У середньому одноконтурна установка, потужністю 15 кВт, коштуватиме 10–15 тис. гривень.

Двоконтурні котли значно дорожчі, оскільки вони можуть замінити і колонку, і котел. Вони коштують в середньому 20–25 тис. гривень.

Як розповідають продавці, є багато параметрів, на які варто зважати при покупці котла. Якщо на потужність та ціну увагу звертають в першу чергу, то на деякі інші деталі часто не зважають. Є два основних типи установки — настінний та підлоговий. Настінний є більш популярний.

Нагрівні елементи бувають двох типів: традиційні, оснащені трубчастими електронагрівачами (ТЕНами) та електродні, де теплоносій прогрівається завдяки проходження струму через воду. Трубчаті нагрівачі зустрічаються найчастіше. У разі поломки ТЕН легко замінити

на новий.

При покупці котла варто звернути увагу, чи є в конструкції циркулярний насос. При його увімкненні вода починає циркулювати в системі і тепло швидше розходитьсь по будинку. Спеціальний насос можна встановити і окремо.

Скільки коштує встановлення

— Я маю вдома електричний котел і встановив додатково циркулярний насос в систему, — розповідає тернополянин Павло. — Він вмикається в розетку і зазвичай має три швидкісних режими. При увімкненні котла я вмикаю насос на найбільшу швидкість і, коли труби теплі, ставлю середню або мінімальну швидкість.

Циркулярний насос коштує в середньому 1000 гривень. Його можна встановити в будь-яку систему з електричним, газовим чи твердопаливним котлом.

Зазвичай електрокотли та бойлери можна придбати в магазинах побутової техніки та в інтернеті.

Якщо ви не знаєте, як визначити потрібну потужність, краще звернутися в магазин за консультацією. У магазинах можна замовити доставку додому та встановлення спеціалістами. У деяких мережах магазинів ці послуги є безкоштовними.

Обрати відповідну модель в інтернет-магазинах можна, використавши спеціальні фільтри пошуку, де можна вказати площину житла (для котла) або необхідний об'єм води (для бойлера). Також можна встановити і інші параметри: тип встановлення, матеріал корпусу, нагрівний елемент, потужність, країна виробника, тощо.

Якщо замовляти обладнання в інтернет-магазинах, врахуйте вартість доставки та послуги майстра. Доставка додому варта вимірюється приблизно 300 грн. Послуги майстрів будуть коштувати 1000–1500 грн, залежно від складності роботи. Іноді потрібні послуги зварювальника, якщо котел не можна вмонтувати в систему. Тому потрібно врахувати не лише ціну системи водонагрівання, а й вартість встановлення.

ЯК МОЛОДЬ ТЕРНОПОЛЯ ДОПОМАГАЄ ДІТКАМ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Віра Грабчук, організаторці благодійного театру, дуже подобається український фольклор, тому у кожній виставі є національний підтекст

Загалом, протягом року діяльності театру тернополяни зібрали 9 000 гривень на лікування важкохворого тернополянина Сюрпіти Сашка

При вході охочі подивитися виставу дають благодійні внески

АРХІВ ВІРИ ГРАБЧУК

Ініціатива ■ Вони не просто організовують вистави, а за допомогою коштів, виручених з постановок, допомагають хворим дітям: у Тернополі діє молодіжний благодійний театр «Покликання». Про історію створення колективу, мету проєкту, досягнення та волонтерство журналістка «RIA плюс» поговорила із організаторкою благодійного театру Вірою Грабчук

НАТАЛІЯ КОРПАН, 097-144-81-32,
NATALIAKORPAN18@GMAIL.COM

Молодіжний благодійний театр «Покликання» створює театральні постановки, у яких порушуємо актуальні соціальні проблеми та нагадує про вічні цінності. А отримані з вистав кошти — добровільні внески глядачів — вони передають дітям з інвалідністю, які потребують коштів для реабілітації чи дорогих медикаментів. Організаторами, авторами сценарію, режисерами вистави є тернопільські студенти та школярі. Існує у Тернополі цей осередок приблизно рік.

— Почалося все з того, що моя подруга дуже захопилася театром і акторською майстерністю, — розповідає одна із організаторів театру Віра Грабчук. — Пригадую, якось ми просто розмовляли і вона сказала, що дуже хотіла б зіграти на сцені. А я у той час практикувала написання різноманітних сценаріїв і сказала, що ми б могли щось поставити, якийсь коротенький етюд, наприклад.

Та потім подруги почали думати масштабніше і вирішили поставити п'єсу. Тернополянки, ще тоді школярки, почали працювати над виставою.

— Звичайно, нам були потрібні ще актори. Ми їх шукали серед своїх друзів та знайомих, і у такий спосіб ми набирали приблизно 12 акторів, — пригадує Віра. — І ми всі вже разом прийшли до думки, що можна не просто поставити виставу, а й зробити одночасно добру справу. Вирішили допомогти тим, хто цього потребує.

Допомагають тим, хто потребує

Кожна вистава — благодійна. При вході охочі подивитися виставу дають благодійні внески. У кожну поставлену виставу Віра вкладає особливий сенс. Каже, хоче своїми виставами змушувати людей задумуватися над важливими питаннями. Наприклад, вони ставили виставу, присвячену пам'яті Героїв Крут та діячів Розстріляного Відродження. А зараз готують виставу, присвячену жертвам Голодомору. Дівчині дуже подобається український фольклор, тому у кожній виставі є національний підтекст.

Ставили благодійні вистави ініціативні тернополяни в Українському домі «Перемога», у школах та у приміщенні храму Матері Божої Неустанної Помочі.

— У нас був знайомий, якому була потрібна допомога, — Сюрпіта Сашко. Йому ми й вирішили віддати кошти, вирученні із вистави, — розповідає Віра Грабчук. — Він хворів на ювенільний ревматоїдний артрит та катараракту. За рік діяльності театру тернополяни зібрали 9 000 гривень на лікування важкохворого тернополянина Сюрпіти Сашка. 4 000 грн та кілька сотень доларів — на друк методичних посібників з англійської мови для малят. 50% з продажу збірочок перераховується адресно слабочуючій талановитій дівчині Олесі Струтинській, яка навчається у школі-інтернаті.

Стали всеукраїнською ініціативою

За підтримки Metelyk Grand від Ukraine Global Scholars ініціатива тернополян стала всеукраїнською. Наразі вони працюють над відкриттям ще двох осередків у Княгининку (Волинська область) і Бурштині.

— Metelyk Grand — це проект, який створили випускники Гарварду та інших престижних університетів українського походження. Вони підтримують перспективні соціальні проекти української молоді за допомогою розпочатої ініціативи, — розповідає співрозмовниця.

— Я написала грант, і ми його виграла. Тож тепер ми надзвичайно радіємо, що нам надаватимуть менторську підтримку та допомагатимуть втілити ідеї в життя.

Хоч, як розповідає Віра, на одну виставу вони витрачали приблизно 500 гривень, але тепер виграні кошти із гранту зможуть використовувати для того, аби їздити на гастролі і у такий спосіб зможуть зібрати більше коштів.

— Ми відкриті допомагати тим, хто цього потребує. Тому, якщо ви маєте інформацію про важкохворих дітей чи дітей з інвалідністю, яким потрібна підтримка — звертайтесь до нас, — каже Віра Грабчук.

«РАК — НЕ ВИРОК». ДВІ ТОЧКИ ЗОРУ НА ХВОРОБУ — ЛІКАР ТА ПАЦІЄНТ

Історія ■ У жовтні відзначають міжнародний місяць боротьби із раком молочної залози. Від хвороби не застрахований ніхто, але сприймають її люди по-різному. Ми поспілкувались із жінкою, якій вдалось вилікуватися від раку та мамологом, який розповів, що робити, щоб виявити хворобу на ранніх стадіях

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

Віктор Підвальний — лікар-мамолог Тернопільського обласного онкологічного диспансеру. У цій клініці він працює понад 8 років. Він переконує, що чим швидше виявите рак грудей, тим легше буде його вилікувати. Як та кому варто проходити обстеження, де це можна зробити та скільки коштує, — читайте у розомові.

«Рак можна вилікувати, якщо вчасно виявите його»: лікар-мамолог

— Чи бояться жінки приходити на прийом до мамолога?

— Більше жінки бояться самої назви закладу «Онкологічний диспансер». Вони думають, що якщо прийдуть сюди, то у них обов'язково виявлять захворювання. Також проблема в тому, що деяким людям далеко добиратися із районів. Наприклад, із Заліщицького потрібно їхати приблизно 150 кілометрів.

— Чи багато людей, які приходять на огляд просто для профілактики? І чи потрібно це робити?

— Для профілактических оглядів приходять рідко. Одиниці. Уже переважно, коли жінку щось турбує, або коли вона у себе виявила якісь відхилення. На профілактичні огляди варто приходити. Хочу звернути увагу на

те, що обов'язково потрібно звернутися до мамолога, якщо жінка вдарилася в молочні залози, а також після періоду годування грудьми. Тому що після травм є велика ймовірність, що травмована ділянка переродиться у злокісну. Жінкам після 40-ка років потрібно раз у два роки проводити планову мамографію.

— Як самим провести огляд грудей?

— Лікарі наголошують, що таке обстеження грудей потрібно робити раз у місяць-два. Коли жінка в душі, або перед дзеркалом. Потрібно звернути увагу на симетрію, на те, чи немає втягнення сосків, випуклостей, дефектів на шкірі або виділень

— Коли можна пройти огляд і чи це безкоштовно?

— У жовтні ми влаштували позапланові огляди для жінок. Провели інформаційну кампанію, щоб більше людей про них дізналися. Але огляд пройти можна у будь-який інший день і це — безкоштовно! У нас є три мамологічні кабінети, у яких проводять обстеження кваліфіковані спеціалісти.

— Якщо дивитися на вік хворих людей, хто під найбільшою загрозою?

— Зараз рак молочної залози «помолодів», у порівнянні з попередніми ро-

ками. Під найбільшою загрозою — від 40–45 до 55–60. До 40 років при потребі призначають лише ультразвукове дослідження молочних залоз.

— Як лікуєте рак молочної залози?

— Якщо виявите онкологічне захворювання на першій стадії — курс лікування завжди легший. Також існує такий стереотип, що якщо у жінки рак грудей, то їй одразу проведуть макстектомію (ампутацію). Але це не так. Зараз лікування рухається вперед, і якщо рак піддається лікуванню, проводять органозберігаючу операцію. Але повне лікування раку молочної залози, на жаль, без хірургічного втручання не обходиться.

— Що потрібно робити для профілактики раку грудей.

— Найкраща профілактика — це огляд. Особливо, якщо жінка знає, що в її родині жінки хворіли на рак молочної залози — обов'язково варто звертатися до лікаря. Учені зараз виявили гени, що передаються по спадковості. Також варто звертатися до всіх методів профілактики онкологічних захворювань: це здорове харчування, фізична активність, не зловживання алкоголем, боротьба із зайвою вагою.

«Життя після раку існує»: тернополянка

Оксана Содомора з Тернополя діагноз «рак» почула два роки тому. З того часу її життя докорінно змінилось, але на власному прикладі вона переконує, що якщо вірити у диво та боротися за життя всіма силами, то вилікуватися реально. Найголовніше — не підпускати депресію. Життерадісна, активна та привітна пані Оксана з радістю поділилася із читачами «RIA плюс» своєю історією. Okрім того, жінка вирішила допомагати жінкам, що зіткнулися з такою ж проблемою. Зараз вона — волонтерка Тернопільського жіночого клубу «Амазонки», що допомагає жінкам, які захворіли на рак.

— Пані Оксано, ви недошевно повернулись із Києва. Розкажіть про поїздку. Як почувастесь після дороги?

— Ми з «Амазонками Тернополя» їздили у Київ на з'їзд жінок-волонтерок зі всієї України. Всеукраїнський «онкофорум» також став учасником «Маршу за життя». Почуваючись чудово, бо побути біля людей, які настільки відкриті та

— На мамографію потрапила випадково. Лікувала щитовидку. Коли почула про діагноз — взяла себе в руки. Зрозуміла, що треба боротися, — каже тернополянка Оксана Содомора

Як кажуть, був і чорний гумор. І всі трималися одна за одну. Так вдалось вижити.

— Чи змінилося сприйняття світу після хвороби?

— Я настільки по-іншому почала жити. Почала цінувати кожен момент, я сама собі дивуюсь. У всьому бачу позитив, бо життя таке коротке. Не розумію людей, які постійно скаржаться на щось. Треба брати все від кожного моменту.

— Чи займаєтесь зараз?

— Я вже повернулася на роботу. Це теж дуже цікаво. Одразу через два дні після хіміотерапії була змушенна виходити на роботу. Лікарняні відпустки не вічні. Це важливі питання, адже у таких випадках для таких людей потрібно передбачити належний відпочинок. Але ми не здаємося. Я навіть відкрила себе у новому хобі: виробляю паперові декоративні квіти. Захопилася цією справою. А 10% від продажу відаю на лікування людям, які хворіють на рак грудей.

— Що жадете жінкам, які лише починають свою боротьбу з раком?

— Не треба здаватися. Тільки в позитиві віліковується будь-яка хвороба. Ще хочу привернути увагу до цієї проблеми здорових жінок. Якщо є навіть найменші підозри — обов'язково йти до лікаря. На початкових стадіях все вилікується, і жінки живуть повноцінно. Тільки само воно не щезне. Не підтримую будь-яку нетрадиційну медицину, у відгаї люди часто звертаються до неї. Я вважаю, що це неправильно. Тільки лікування, боротьба, віра в себе і в Бога. Також хочу сказати жінкам, щоб вони ніколи не залишалися самі. Ми, волонтерки, завжди надамо їм руку допомоги. Тому прошу телефонуйте на номер: 067-687-94-45.

Мамолог Віктор Підвальний каже, що огляд мамолога можна пройти у будь-який день, а не лише в час інформаційних кампаній, і це — безкоштовно

ПАННОЧКИ І ПРИНЦЕСИ: ЯК У ТЕРНОПОЛІ ОЖИВИЛИ МИСТЕЦТВО

Культура ■ Навчитися певного хисту з восьми галузей мистецтв у процесі гри зможуть усі охочі під час «Культурних пікніків», які стануть традиційними для Тернополя

ЛЕСЯ ЗАМОРСЬКА, 0-97-504-25-48,
LESIA.ZAMORSKA@GMAIL.COM

Правлялися у грі на музичних інструментах, співі, займалися хенд-мейдом, спробували себе у ролі актора, художника, поета усі охочі тернополяни просто неба на фестивалі едьютейменту (освіта в розвазі — прим. ред.) «Культурні пікніки», що вперше відбувається у Тернополі.

Це пілотний проект мистецького едьютейменту. Тернопіль підхопив ініціативу від Харкова. Організувала фестиваль громадська організація «Центр Науки Тернополя» за підтримки програми «Створюємо інноваційний культурний продукт» Українського Культурного Фонду та за сприяння мера Тернополя Сергія Надала.

Цей захід стане традиційним для Тернополя, переконана голова громадської організації «Центр Науки Тернополя» Христина Білінська. Тож окрім «Наукових пікніків» у Файному місті проводитимуть ще «Культурні».

Майстер-клас із вуличного співу

У кожному із 26 наметів було щось цікаве, тому тернополяни змогли вживу торкнутися до культури. Під час подій пройшли десять яскравих музичних, танцювальних, поетичних виступів. Тут працю-

вав телемайданчик та майданчик кіностудії, знімали мультифільми з допомогою мобільних телефонів, писали казки, малювали картини. Охочі мали нагоду пограти на етно-барабанах і не тільки, навчилися танцювати народний танець, поспівати, доторкалися до «живої книги». Okremо у сквері Т. Шевченка діяла поетична локація, а біля оновленого фонтану «Кульбаба» — художня. Було багато різноманітних майстер-класів.

В одному з наметів — представники ТНЕУ — молодіжний гурт «Сонячний удар». Лідер цього колективу Дмитро Худик розповів, що гурт існує вже три роки. До його складу входять шестеро вихідців із села Кошляки Підволочиського району — Дмитро Худик (баян, вокал), Володимир Дячук (баян, вокал), Богдан Іванусь (барабани), Андрій Шеремета (бубен, вокал), Софія Турчин (бубен, вокал), Іванна Мичковська (вокал). Усі вони закінчили місцеву музичну школу і є студентами ТНЕУ, за винятком Богдана Івануся. У репертуарі лише україномовні пісні, як народні, так і сучасні.

— Уперше у такому складі ми виступили на святі замку в селі Токи, — каже Дмитро Худик. — Виконували українські народні пісні. Тоді була сильна спека. До нас підійшов один чоловік і сказав, що так заслухався наших пісень, що ледь

сонячного удару не дістав. Звідси й виникла назва нашого гурту.

На «Культурних пікніках» музиканти провели майстер-клас зі співу.

Кінообладнання і майстерня казки

Велике зацікавлення дорослих і юних тернополян викликало обладнання у наметі «КіноДністер».

— Ми представили частину кінематографу старого і нового зразка, — розповіла заступник генерального директора КП «КіноДністер» Наталія Музичук. — У нас є старі проєктори, плівка, яку можна порізати, склеїти пресом, перемотати, є квадрокоптери, на яких проводять зйомки тепер. Також можна дізнатися, що таке зелений фон, як відбувається освітлення зйомок, попрацювати з хлопавкою тощо.

Війзну «Майстерню казки» представила на «Культурних пікніках» письменниця і казкарка Ірина Мацко. У її наметі всі охочі могли написати власну жартівливу казку, придбати книги для дорослих і підлітків.

Майбутні актриси і «живий» музей

Упродовж заходу Театральним майданом проходжувалися три панночки в театральних образах. Це студентки театрального відділення ТНПУ ім. В. Гнатюка. Христина Вітвіцька розповіла, що вона в образі Червоної Королеви і таким чином намагається привернути увагу до театрального мистецтва. Поруч її однокурсниця Катерина Папуша в образі Принцеси. Дівчина додає, що формат «Культурних пікніків» їй подобається, бо це дуже яскраво і креативно.

— Прогулюючись на майдані в театральних образах, ми хочемо до-

Під час «Культурних пікніків» студенти ТНЕУ, учасники молодіжного гурту «Сонячний удар», проводили майстер-клас із вуличного співу

стукатися до людей і донести їм, що культура — це дуже важливо, що ми повинні її розвивати, — каже Альона Гупало (Проня Прокопівна). — Також хочемо донести, що актор — це не просто гра, а велика праця.

Привертали увагу тернополян і наметі Тернопільського обласного краєзнавчого музею. В одному з них співробітниці відтворювали обряд вінкоплетин, які і досі відбуваються в с. Гермаківка Борщівського району. Тож усі охочі могли стати учасниками майстер-класу зі створення віночка з барвінку для нареченої. У сусідньому наметі наукова співробітниця краєзнавчого музею Оксана Гулик проводила майстер-клас із пов'язування хусток.

— Обряд пов'язування хустки був неодмінним на весіллі, — каже жінка. — Він символізував переход молодої від дівочого стану до жіночого. Тепер вона мала завжди

ходити з покритою головою, передходила під владу чоловіка, більше не могла бувати на вечорницях. Під час цього обряду всі плакали.

Такий майстер-клас зацікавив третьокласницю школи №23 Злату Сливку та її маму пані Ірину.

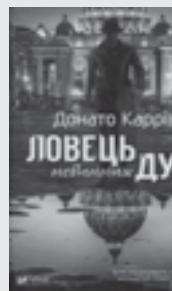
— Це дуже круто, — каже дівчинка. — Найбільше мені сподобався метод пов'язування хустки «кораблик».

Мама Злати розповіла, що сучасних дітей важко чимось заінтересувати, тож вона прийшла з донькою на цей захід, аби знайти потрібні варіанти. У наметі краєзнавчого музею жінці сподобалася святково-начальна пов'язка, яку неодмінно зробить для своєї донечки. Також підходили до наметів музичної школи, бібліотеки, станції юних техніків. Тернополянка стверджує, що «Культурні пікніки» — це дуже цікаво і потрібно.

ТОП-5 захопливих детективів для довгих осінніх вихідних

«Пасажир №23» Себастіан Фітцек
«Зaproшуємо на трансатлантичний круїз на борту розкішного лайнера!». От тільки не у всіх круїзі асоціюються з відпочинком, для когось вони завжди будуть нагадуванням про страшну трагедію, про зникнення найдорожчих, адже на кораблях постійно зникають люди. Все б нічого, але на борту цього лайнера з'явилася дівчинка, яка зникла два місяці тому, а в її руках була іграшка хлопчика, який п'ять років тому з мамою впав в океан.

«Ловець невинних душ» Донато Каррізі
Що спільного між зникненням дівчини, не з дужанням серйового вбивці, таємним ватиканським орденом

та смертю коханого? Поліцейська Сандра вирушає до Риму, щоб зрозуміти, що її чоловік робив на будові, де його знайшли мертвим. Виявляється, Давід чимало їй не розказував. Шукаючи відповідей, вона долучається до розслідування римської поліції та Інтерполу. Хтось намагається вершити справедливість руками скривджених.

«Потайна кімната» Йорн Лієр Горст
Детектив Вільям Вістінг має знайти відповідь, звідки у заміському будинку нещодавно померального політика

Клаусена взялось кілька мільйонів доларів, євро та фунтів. Ця справа глибоко засекречена та високо пріоритетна. Йому допомагає донька-журналістка Ліне, яка паралельно розслідує зникнення Симона Мейера, яке могло бути пов'язане з Клаусеном. Чи пов'язані великі гроші зі зниклим 15 років тому рибалкою?

«Літак без неї» Мішель Буссі
Ліз-Роз чи Емілі? Ким виявиться тримісячне немовля — єдина людина, що врятувалася під час падіння літака? Дві сім'ї, багата

і бідна, ведуть запеклу боротьбу за право оформлення опікунства над дитиною. Вісімнадцять років по тому приватний детектив, який, здавалося б, знайшов ключ до цієї загадки, накладає на себе руки, лишивши по собі тільки зошит, в якому викладено всі деталі розслідування. Дізнаєтесь істину шаленої гонитви у пошуках правди.

«У розшуку» Джон ле Карре
У молодого чеченця Іссі Карпова непросте минуле — трагічна смерть матері, злочини батька, тюрми й катування, втеча і нелегальний перетин

кордону, до того ж за ним полюють спецслужби різних країн, бо підозрюють, що він пов'язаний з терористами-ісламістами. Він перебуває у іншій місті, щоб почати нове життя, стати лікарем та зустрічати дівчину, яка вирішує допомогти йому. Проте доведеться розгадати загадку: хто насправді Іссі?

ДОМАШНЯ ПОРАЗКА КОШТУВАЛА «НИВІ» ЛІДЕРСТВА У ЧЕМПІОНАТІ ДРУГОЇ ЛІГИ

Фіаско ■

Кривдником тернопільських футболістів став «Калуш». «Нива» зазнала найбільшої поразки у сезоні

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34,
ANDRIY.TUKHYYI@GMAIL.COM

Розгромною поразкою 0:3 завершився матч 16-го туру Другої ліги для футbolістів тернопільської «Ниви».

На міському стадіоні 19 жовтня підопічні Василя Малика зустрічалися із футбольним клубом «Калуш». У першому колі на полі суперника «Нива» зуміла перемогти 3:1. Тепер опоненти спромоглися на реванш.

Перший гол «Нива» пропустила у середині першого тайму. Нападник Роман Лебедь увірвався у штрафний майданчик гостів та розстріляв ворота Максима Механіва.

Після перерви тернополяни дівчі мали нагоду відігратися. Спочатку Сергій Кисленко влучив у попречину воріт «Калуша», а згодом його ж гол відмінили через сумнівне положення поза грою.

Футбольне правило «не забиваєшти — забивають тобі» цього разу спрацювало. І незабаром вдруге м'яч побував у воротах «Ниви». Цього разу ворота Механіва вразив півзахисник Андрій Ременюк, який вийшов на поле ще у першо-

ВІКТОР ЗАРВАНСЬКИЙ

Вдруге в історії протистоянь «Калуш» завдав «Ниві» домашньої поразки

му таймі, змінивши травмованого партнера.

А наприкінці зустрічі крапку у грі поставив капітан «Калуша» Данило Книш. Гравець сам заробив та реалізував пенальті.

— Перш за все хочу відбачитися перед нашими вболівальниками, — каже головний тренер «Ниви» Василь Малик. — Сьогодні, на жаль, результат не на нашу користь. Хоча могло скластися і по-іншому. У першому таймі нам забракло швидкості та агресії попереду. Хлопці чомусь підлаштувалися під футбол,

який запропонували нам гості. А у другому таймі ми пішли забивати і пропустили дві контратаки. Будемо аналізувати гру і сподіваємося, що

такого більше не повториться.

Наставник «Калуша» Степан Матвіїв очолив свою команду за декілька днів до поєдинку із «Нивою». Наставник не приховував свого задоволення від дебютної перемоги на посту.

— Хлопці зробили собі та й мені подарунок у дебютній грі. За це їм дуже вдячний, — каже він. — Я задоволений тим, як команда виконувала тренерські настанови. Хоч я працюю у команді лише кілька днів, але хлопці зрозуміли мої вимоги та показали той рівень гри, який би хотілося бачити і надалі.

Поразка у домашній грі коштувала тернополянам першої сходинки у турнірній таблиці. Осічкою «Ниви» скористалися гравці житомирського «Полісся», які на одне очко тепер випереджають тернополян.

На цьому тижні підопічних Василя Малика очікує два непростих протистояння. У середу, 23 жовтня, тернополяни завітають у гості до хмельницького «Поділля». У першому колі «Нива» не втримала домашню перемогу над хмельничанами, зігравши внічию 2:2. А у неділю, 27 жовтня, тернополяни вдома зустрінуться із рівненським «Вересом». Початок зустрічі на міському стадіоні о 15:00.

СПОРТИВНІ НОВИНИ

«Галичанка» дівчі обіграли житомирське «Полісся»

• У третьому турі волейбольної Суперліги серед жінок тернопільська «Галичанка-ТНЕУ» знову здобула максимальний результат. Матчі проти житомирського «Полісся-ЖДУ» відбулися 18 та 19 жовтня у спорткомплексі Тернопільського національного економічного університету.

У першій зустрічі наші землячки обіграли суперниць «всуху» — 3:0. А у повторному матчі дозволили виграти гостям лише одну партію — 3:1.

«Педуніверситет» вдруге виграв Кубок

• Фінальний матч другого розіграшу Кубка міста Тернополя з футболу відбувся 16 жовтня на міському стадіоні.

Переможцем турніру стала команда «Педуніверситет», яка обіграла з рахунком 3:2 суперників з «Автоцентр-88».

Додамо, що минулого року «Педуніверситет» також став володарем трофею. Тренує команду переможців Василь Івегеш.

БК «Тернопіль» переміг «Говерлу»

• Двома поспіль перемогами завершився другий тур чемпіонату Вищої ліги з чоловічого баскетболу для БК «Тернопіль-ТНЕУ».

Наши земляки 19 та 20 жовтня у спортивному комплексі Тернопільського національного економічного університету зустрічалися з івано-франківською «Говерлою».

У першому матчі тернополяни перемогли з рахунком 72:61, а у другому — 94:57.

Після стартових двох турів у чемпіонаті, «Тернопіль-ТНЕУ» набрав максимальний результат та очолює турнірну таблицю у Групі 2.

Провели змагання з шашок-64

• Командний Кубок Тернопільської області з шашок-64 серед осіб з інвалідністю відбувся 18 та 19 жовтня у залі спортивного клубу «Інваспорт».

Участь у змаганнях взяли сім команд з Тернопільської області. Перше та друге місця у підсумку вибороли представники Тернопільського обласного навчально-реабілітаційного центру.

А бронзовими призерами Кубка стали спортсмени з Тернопільської спеціальної школи-інтернату I-III ступенів.

Тернопільські кікбоксери завоювали два «золота» на чемпіонаті світу у Польщі

АНДРІЙ ТИХИЙ, 097-636-12-34
ANDRIY.TUKHYYI@GMAIL.COM

Чемпіонами світу у своїх вагових категоріях стали вихованці тренера Олександра Дульнєва — Михайло Стриєшин та Владислав Касіян.

Чемпіонат світу з кікбоксингу за версією WKA відбувся з 9 до 14 жовтня у польському місті Відніця. Тернопільщину представили два спортсмени.

У розділі K-1 серед дорослих чемпіоном світу став Михайло Стриєшин. Спортсмен виступав у ваговій категорії до 75 кг. На шляху до золотої медалі тернополянин по черзі переміг опонентів з Німеччини, Польщі та Франції. Також Михайло посів третє місце, виступаючи у розділі лоу-кік.

ОЛЕКСАНДР ДУЛЬНЄВ

Під час виступу на чемпіонаті світу з кікбоксингу тернополяни завоювали загалом чотири нагороди

КІНО

**кінотеатр
Сінема Сіті**
тел. 47-77-37, квитки — 70-110
грн

«Родина Адамсів»
Комедія, мультфільм, анімація, 24-29 жовтня

«Співас Івано-Франківськ-теплокомуненерго»
Документальний, 24-29 жовтня

«3 секунди»
Драма, кримінал, 24-29 жовтня

«Клара та чарівний дракон»
Анімація, пригоди, 24-29 жовтня

«Чаклунка: Повелителька темряви»

Пригоди, сімейний, 23-29 жовтня, поч. — 10.00, 12.20, 14.45, 15.55, 17.05, 18.20, 19.30, 20.45, 23.45

«Ведмедики Буні: Стрибок у минуле»

Комедія, сімейний, анімація, 23-29 жовтня, поч. — 10.00

«Зомбіленд: Подвійний постріл»

Бойовик, комедія, жахи, 24-29 жовтня

«Дощовий день в Нью-Йорку»

Комедія, 23-29 жовтня, поч. — 10.00, 21.50

«Здобич»

Трилер, жахи, 23-29 жовтня, поч. — 21.50, 23.55

«Арахісовий сокіл»

Комедія, пригоди, 23-29 жовтня, поч. — 13.55

«Захар Беркут»

Бойовик, драма, 23-29 жовтня, поч. — 11.55, 16.30, 19.05

«Джексі»

Комедія, 23-29 жовтня, поч. — 23.10

«Двійник»

Детектив, трилер, фантастика, 23-29 жовтня, поч. — 12.20, 17.05, 21.45

Ірина Федишин у Тернополі

Тернополян кличуть на концерт яскравої львів'янки Ірини Федишин, який відбудеться 30 жовтня о 19.00 у ПК «Березіль». Артистка намагається виконати мрії кожного шанувальника, і, здається, у неї це добре виходить, адже за 2018 рік співачка відвідала 160 українських міст з концертами. Квитки: 220-480 грн.

«Люблю тебе, моя Україно!»

Концерт «Люблю тебе, моя Україно!» за участю академічного ансамблю «Візерунок» та академічного ансамблю танцю «Надзбручанка» відбудеться 24 жовтня о 18.30 в залі обласної філармонії. Квитки: 50, 60, 80 грн.

«Ліга Сміху Тернопіль»: півфінал

Концерт півфіналу «Ліги Сміху Тернопіль» відбудеться 24 жовтня о 19.00 у ПК «Березіль». Команди обіцяють ще більше гумору та жартів. Тренерський склад сезону: Драпак, Стіпаненко, Свіщ, Розовий, Антіпов. Квитки: 120-200 грн.

Концерт «Говори зі мною»

«Ліниво-ніжний» концерт Тріо «Мар'яничів» та Юори Іздрика «Говори зі мною» — вечір музики і чуттєвої лірики — відбудеться 25 жовтня о 19.00 в арт-барі «Коза». Резерв столиків: 067 208 13 31. Квитки: 100 грн.

«Епічні п'еси у виконанні автора»

Спектакль Леся Підерв'янського «Епічні п'еси у виконанні автора» відбудеться у Тернополі 26 жовтня о 19.00 в Українському домі «Перемога». Жорстка сатира сучасного класика традиційно містить багато матюків. Квитки: від 240 грн.

«Шедеври на всі часи»

Концерт академічного симфонічного оркестру Черкаської філармонії під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України О. Дяченка відбудеться 27 жовтня о 17.00 у залі обласної філармонії. Квитки: 50, 60, 80, 100 грн.

КЛУБИ**ALLURE CLUB**

просп. Злуки, 45,
тел. 098-757-57-57

«Ретротека» в Allure

Щонеділі нічний клуб Allure запрошує на «Ретротеку» з DMC Falya відриватися під кращі хіти від 90-х до сьогодні.

Вхід до 00.00 — безкоштовний. Після 00.00: дівчата — 50 грн, хлопці — 80 грн.

The Subbotage Party

Щосуботи клуб запрошує по-тусуватися під найкращу за останні 30 років музику. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 дівчатам — 40 грн, хлопцям — 80 грн.

Discohouse Friday Night

Шоп'ятниці для тернополян — вечори хаусу та лотерея для перших 99 відвідувачів із призами. До 23.00 — вхід безкоштовний, після 23.00 — дівчатам — 30 грн, хлопцям — 60.

БУНКЕРМУЗ

бульвар ім. Т. Шевченка, 1, тел. 067-350-22-10

Щосуботи запальні сети готовують

діджей з різних куточків України. Потужні біти та яскраві емоції чекають усіх на вечірці. Щосереди у закладі заточують підбори під запальні ритми латино.

Для тернополян — сальса, бачата і меренге.

Початок розваг — о 20.00.

Приходьте з друзями та заряджайтеся позитивом.

Вхід — вільний.

Diamond CLUB

вул. А. Живова, 7
тел. 063-382-30-11

Початок запальніх вечірок о 22.00

Вхід до 00.00 — безкоштовний. Після 00.00 — для дівчат — 50 грн, для хлопців — 80 грн.

NIGHT CLUB PULSE

вулиця Братів Гжицьких, 3-А
Щосереди запальна вечірка

BARTENDER.

Початок о 22.00.

Вхід до 00.00 — безкоштовний. Вхід після 00.00: дівчата — 50 грн, хлопці — 80 грн.

ФІЛАРМОНІЯ**Виступить ансамбль «Візерунок»**

Концерт академічного ансамблю народної музики «Візерунок» Тернопільської обласної філармонії (художній керівник — заслужений артист України Мирослав Бабчук), ведуча — заслужена артистка України Адріана Онуфрійчук відбудеться 31 жовтня о 18.30 в залі філармонії. Квитки: 50, 60, 80 грн.

ВИСТАВКИ**«Форма відчуттів»**

Виставки живопису київських мисткинь Євгенії Антонової, Ольги Антонової та Альони Шибунової, галерея «Бункермуз»

«Андрій Петрик. Малярство»

Звітна річна виставка робіт майстрів Тернопільського обласного Осередку Національної спілки майстрів народного мистецтва, художній музей

«Фундатор українського музею-націїв нашого краю»

Виставка фондових матеріалів, присвячена 135-річчю від народження організатора першого Українського музею в Тернополі, літературознавця та германіста Якима Яреми, краєзнавчий музей

«Ромену синій квіт...»

Виставка фондових матеріалів, присвячена 55-річчю створення пісні-шлягера «Квіти ромену» (слова Бориса Демкова, музика Владислава Толмачова, краєзнавчий музей

ТЕАТР**ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ДРАМАТИЧНИЙ ТЕАТР ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА**

(бульв. Т. Шевченка, 6).

Тел. 52-40-66,

квитки 30-70 грн, поч. — 19.00

«Мартин Боруля»

Музична комедія, І. Карпенко-Карий, поч. 19.00 — 23 жовтня

«Як наші діди парубкували»

Музична комедія-жарт, В. Канівець, поч. 19.00 — 24 жовтня

«Фараони»

Музична комедія, О. Коломієць, поч. 19.00 — 26 жовтня

«Незвичайні пригоди відважних козаків»

Казка, О. Мосійчук за мотивами народних переказів та легенд, поч. 13.00 — 27 жовтня

«Пошилися в дурні»

Казка, О. Мосійчук за мотивами казки Ганса-Христіана Андерсена, В. Лісовий, поч. 12.00, 14.30 — 27 жовтня

«Принцеса на горошині»

Фантазія за мотивами казки Ганса-Христіана Андерсена, В. Лісовий, поч. 12.00, 14.30 — 27 жовтня

БЕЗПЕЧНА ЛЮБОВ: ЯК ВИБРАТИ НАДІЙНУ КОНТРАЦЕПЦІЮ

Стосунки ■ Кожна жінка може вибрати свій засіб контрацепції — гормональні препарати, внутрішньоматкові бар'єри чи сперміциди. Для підлітків найкраще — презервативи. А у випадку незахищеного акту, можна вживати екстрені контрацептиви

НАТАЛІЯ БУРЛАКУ, 097-445-82-67,
NATALIYA.BURLAKU@GMAIL.COM

«RIA плюс» запитала, чи знають тернополяни про засоби контрацепції, якими користуються, та чи довіряють своїм партнерам.

Жінки бояться за фігуру

— Ми з чоловіком у шлюбі вже сім років, маємо трох дітей. Ще одну вагітність не плануємо, тому прийняли рішення користуватись контрацептивами. Мій гінеколог порадила гормональні препарати. Спочатку я боялась, думала, що різко наберу вагу. Але п'ю таблетки вже пів року, і жодного зайвого кілограма не з'явилось, дякувати Богу, — розповідає 34-річна Олена.

На питання про контрацепцію люди більш молодого віку реагують з посмішкою.

— У мене в гаманці завжди є презерватив, — хвалиться 19-річний Назар. — Поки проблем не було.

Дівчата теж — за бар'єрну контрацепцію.

— Ми з хлопцем завжди користуємося презервативами, — каже 21-річна Ольга. — По-моєму, це найкращий спосіб і від вагітності вберегтися, і від різних хвороб.

Старші чоловіки, які вже не перший рік одруженні, скептично реагують на питання.

— Ми в шлюбі вже 20 років, яка там контрацепція. Маємо двох дітей, — наголошує 49-річний Володимир.

Доступні і безпечні

Отже, до прийому контрацептивних препаратів може спонукати незахищений статевий акт. Хоча, незважаючи на широку поширеність сучасних методів контрацепції та їх зручність, деякі пари про неї забувають.

Контрацептивні (або протизаплідні) засоби — це ті, що запобігають вагітності, і вони повинні відповісти деяким вимогам, розповідає лікар акушер-гінеколог Оксана Швець.

— Насамперед, вони повинні мати високу контрацептивну активність. По-друге, не робити патологічного впливу на організм жінки і статевого партнера. По-третє, такі препарати не повинні сприяти виникненню вад розвитку майбутнього потомства. Крім того, вони мають бути простими у вживанні та забезпечувати лише тимчасовий контрацептивний ефект. Ну і як бонус — доступність і не за всі гроші, — розповідає фахівець.

Загалом же сучасні методи і засоби контрацепції можна розділити на кілька груп. Якщо у жінки є постійний статевий партнер, то використання гормональної контрацепції має для неї безсумнівні переваги. Гормональні препарати можна рекомендувати використовувати як екстрений захід попередження вагітності (після незахищеного статевого акту), так і постійний високонадійний спосіб контрацепції.

— Прийом КОК (комбінованих оральних контрацептивів) регулює тривалість менструального циклу і запобігає матковій кровотечі,

— пояснює лікар. — Низькодозовані сучасні оральні комбіновані контрацептиви можна приймати без перерв так довго, скільки існує потреба в контрацепції. При використанні сучасних контрацептивів вага не змінюється, якщо вони правильно підібрані. Навпаки — жінка може схуднути і набрати гарних форм. У неї покращується стан шкіри та волосся. І препарати не викликають онкозахворювань, а навпаки попереджують їх.

Спіралі — ні, якщо багато партнерів

Ще один контрацептивний засіб, що передає рух сперматозоїдів до яйцеклітини, її заплідненню і закріпленню — це внутрішньоматкова спіраль (ВМС). Розрізняють такі види внутрішньоматкових спіралей, як гормональні і традиційні.

— Традиційні спіралі мають вигляд пластикової основи, навколо якої обмотаний мідний або срібний дріт. Іони металу гальмують пересування сперматозоїдів в порожнині матки і перешкоджають закріпленню заплідненої яйцеклітини в матці. А от гормональні спіралі виділяють гормон прогестерон, який робить слиз шийки матки густішим, що ускладнює рух сперматозоїдів, — пояснює пані Швець.

За її словами, спіраль загострює сприйнятливість організму до венеричних інфекцій, тому головне протипоказання до використання спіралі є велика кількість полових партнерів та випадкові зв'язки.

Існують також бар'єрні методи захисту — презервативи, жіночі кондоми, цервікалні ковпачки. Презервативи є найбільш безпечним контрацептивом для підлітків. До того ж, вони найбільш ефективні в сполученні зі сперміцидами — засобами, що руйнують сперматозоїди.

— Сперміциди (свічки) викликають нерухомість сперматозоїдів, руйнування мембрани (оболонки) сперматозоїдів, згущення шийкового слизу, що знижує їхню рухливість і здатність запліднювати яйцеклітину, — додає лікар.

Прийняти протягом 72 годин

Перерваний статевий акт — це один з найдавніших і найпростіших природних методів контрацепції, який, однак, не слід розглядати як панацею.

— По ідеї, сперматозоїди не зустрічаються з яйцеклітинами. Деяка кількість насінної рідини може потрапити в піхву, однак, найчастіше ця рідина містить зовсім невелику кількість життездатних сперматозоїдів, якої недостатньо для запліднення яйцеклітини, — говорить Оксана Швець. — Однак, дехоти навіть мінімальної кількості сперми достатньо для того, аби виникла вагітність. Підліткам про такий вид контрацепції навіть думати не варто, адже вони тільки пізнають свій організм і не завжди здатні його контролювати.

Невідкладна контрацепція — цей метод

ЯК ОБРАТИ КОНТРАЦЕПЦІЮ

РЕЙТИНГ НАДІЙНОСТІ ПРОТИЗАПЛІДНИХ ЗАСОБІВ

- 1 місяць — хірургічна стерилізація і гормональні контрацептиви (будь-які).
- 2 місяць — внутрішньоматкова спіраль.
- 3 місяць — презерватив, в ньому вагітність завалтіє менше 10%.
- 4 місяць — сперміциди.
- 5 місяць — усі інші, окрім яких завершує перерваний статевий акт.

Перерваний статевий акт. Переваги:

- не вимагає никаких витрат;
- без медичного втручання;
- не потребує застосування якісь ліків чи пристосувань;
- завжди доступний;
- при правильному застосуванні — ефективність приблизно 80%.

Преварування. Переваги:

- занадто обхід партнерів від зараженням хворобами, що передаються статевим шляхом;
- не потребує рецепт чи медичного втручання;
- ефективність — 95% при правильному застосуванні;
- не має побічних відчуттів;
- походить не відповідає відповідальність за контагіозні.

Сперміциди. Переваги:

- ефективність найвища (така та крем);
- не впливає на грудне вигодовування;
- додатковий метод при застосуванні інші методи;
- безпечні для здоров'я;
- прості у застосуванні;
- додаткове звільнення (зашкоди) під час статевого акту;
- проводяться без рецепт і не вимагають медичну перед застосуванням;
- можна використати без участі партнерів.

Гормональні препарати. Переваги:

- високоефективні;
- можна використовувати тривалий час;
- можна в будь-який момент прийняти прийом таблеток і незабором після цього завалтіти;
- можна починати прийом таблеток через два-три дні після пологів;
- можна вживати відразу ж після аборту;
- інструкція стискає більш регулярними, менш дієнніми і зворбливими;
- зачінчуються викинні розвитку таких захворювань, як аменорея, запальні захворювання органів малого таза, рака яєчників і ендометрію, доброкісні пухлини маточної папілок, позаматкові вагітності.

Внутрішньоматкова спіраль. Переваги:

- частота виникнення вагітності при використанні мідної ВМС — менше 1% у рік;
- забезпечує затобіння від вагітності протягом 4-10 років;
- не порушує природне дозрівання яйцеклітин, не втікають на сорокантинний фон організму;
- можна вводити відразу ж після пологів і використовувати в період грудного вигодування;
- подходить для жінок із вираженими джиграми.

Порахувати день овуляції

Що ж робити, коли незахищений статевий акт відбувся?

— Слід заспокоїтися і спробувати порахувати, який день менструального циклу зараз іде, — говорить Оксана Швець. — Якщо незахищений статевий акт відбувся у перші або останні 7–8 днів менструального циклу, причому його (менструального циклу) три-валість становить класично 28–30 днів і він регулярний, то таблетки приймати, швидше за все, не варто, так як овуляція (день, коли може настати вагітність) припадає на середину циклу. Хоча у кожній жінки овуляція може відбуватися в різний період.

Шоб обрати надійний та безпечний спосіб контрацепції, почніть з візиту до гінеколога.

— Лікар вислухає побажання жінки, оцінить стан шийки матки, візьме мазок на онкоцитологію. Перед підбором контрацептиву обов'язково призначається ультразвукове дослідження органів малого тазу і молочних залоз, перевіряється функція печінки (за біохімічним аналізом крові), стан кровоносної системи (щоб виключити схильність до тромбозів), вен і серцево-судинної системи в цілому. Дослідження гормонального фону при підборі контрацептивів робить не обов'язково. Його призначають, коли у жінки збитий менструальний цикл або є захворювання статевих органів, — завершує спеціаліст.

РЕКЛАМА

Перевірені міні-трактори за доступними цінами

- БЕЗКОШТОВНА ДОСТАВКА по області
- ГАРАНТІЯ і СЕРВІС
- КРЕДИТ
- ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ

Деталі за телефонами

(067) 672-62-96

(063) 134-64-34

www.minitractor.automoto.ua

СЕРЕДА, 23 жовтня**UA:перший**

- 06.00 М/с «Тачки проти»
06.05 М/с «Вруміз»
06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.10, 02.00, 05.20 Новини
06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно!
09.30 Т/с «Еліза» 12+
11.30, 14.15 Телепродаж
11.55 Енідіа
13.10, 03.30 #ВУКРАЇНІ
13.45, 17.15 Пліч-о-пліч
14.30 Д/ц «Аромати Гречії»
15.15 Хто в домі хазій
15.45 Відкривай Україну з Суспільним
16.15 Д/ф «Всесвітня Природна Спадщина. Колумбія»
17.30 Наши гроши
18.25, 02.35 Тема дня
19.30, 04.50 Спільно
19.55 Д/ц «Боротьба за виживання»
21.25, 23.40, 02.25, 05.45 UA:Спорт
21.45 Розважальна програма з Майлком Шуром 16+
22.15 Д/ц «Особливий загін»
00.00 Телепродаж Тюсо
03.55 Розсекречена історія

1+1

- 06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.45, 05.20 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей»
11.20, 12.20 «Мінья жінка»
13.15 «Сімейні мелодрами»
14.15 Т/с «Величне століття. Роксолана»
17.15 Х/ф «Наречена зі Стамбула» (12+)
19.20 «Секретні матеріали 2019»
20.40 К/к «Свати»
21.40 К/к «Великі Вуйки» (12+)
22.30 «Право на владу 2019»
01.05 Х/ф жаху Стівена Кінга «Імла» (18+)
04.05 Т/с «Центральна лікарня» (16+)

TET

- 03.00 Зона ночі
04.05 Абзац
06.00, 07.15 Kids Time
06.05 М/с «Том і Джеррі шоу»
07.20 Т/с «Бібліотекарі» 16+
08.10 Т/с «Цілком таємно» 16+
13.00 X/ф «Анаконда 2: Полювання на криаву орхідею» 16+
15.00, 22.00 Т/с «Будиночок на шасти»
16.10, 21.00 Improv Live Show 12+
17.10 Діти проти зірок ...
19.00 Діти проти зірок †
23.40 Т/с «Сирена» 16+
02.20 Т/с «Ми такі» 12+

ІНТЕР

- 05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.05, 12.25 Т/с «Надія на порятунок» (16+)
13.15 Ток-шоу «Роман з Ольгою»
14.25, 15.20 «Речдок»
16.20 «Речдок. Особливий випадок»
18.00, 19.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00, 02.55 «Подробиці»
21.00 «Речдок. Особливий випадок. Луна війни»
23.55 Т/с «Розвідники» (16+)
01.40 X/ф «Мерседес тікає від погоні»
03.40 «Добрий вечір на Інтері»
05.10 «Top Shop»

ІСТВ

- 04.10 Скарб нації
04.20 Евріка!
04.25 Студія Вашингтон
04.30 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44» 16+
05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Константином Стогнієм
10.00 Секретний фронт

2+2

- 06.00 М/ф
08.00 Т/с «Моссад-2» (16+)
09.40, 18.15 «Спецкор»
10.20, 18.50 «ДжедАЙ»
11.00, 17.20 «Затерянний мир»
13.55 X/ф «Орден дракона» (16+)
15.45 X/ф «Узник» (16+)
19.25, 20.30 Т/с «Братя по крові» (16+)
21.35, 23.10 Т/с «Касл-8» (16+)
00.55 X/ф «Магnum Opus» (16+)
02.15 «Облом.UA.»
04.15 11 тур ЧУ по футболу «Карпати» - «Львів»

ІНТЕР

- 06.30 Т/с «Коли ми вдома»
08.35 Т/с «Коли ми вдома. Нова історія»
11.30 «МастерШеф. Професіонали» 12+
15.30 «Хата на тата» 12+
17.25, 22.55 «Відлік часу»
17.30, 23.00 «Вікна-Новини»
18.00 «Слідство ведуть екстра-сенси» 16+
18.50 «Зважені та щасливі» 12+
20.55 Т/с «Швабра»
23.45 «Я соромлюсь свого тіла» 16+

ЧЕТВЕР, 24 жовтня**UA:перший**

- 06.00 М/с «Тачки проти»
06.05 М/с «Вруміз»
06.30, 07.00, 08.00, 09.00, 09.25, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.10, 02.00, 05.20 Новини
06.35, 07.05, 08.05, 09.05 Доброго ранку, Країно!
09.30 Т/с «Еліза» 12+
11.30, 14.15 Телепродаж
11.55, 15.15 Енідіа
13.10 UA:Фольк. Спогади
14.30 Д/ц «Аромати Гречії»
16.15 Д/ф «Всесвітня Природна Спадщина. Коста Ріка»
17.15 Пліч-о-пліч
18.25, 02.35 Тема дня
19.30 Перший на селі
19.55 Д/ц «Боротьба за виживання»
21.25, 23.40, 02.25, 05.45 UA:Спорт
21.45 Схеми. Корупція в деталях
22.15 Д/ц «Особливий загін»
00.00 Телепродаж Тюсо
03.30 Разом
04.00 Перша шпалта
04.30 Спільно
05.00 52 вікенді

TET

- 06.00 ТЕТ Мультиранок
09.35 X/ф «Щоденник slabaka 4: Довга дорога»
11.15 Т/с «Рання пташка 2»
12.00, 13.00, 23.00 Одного разу в Одесі
12.30, 13.30, 20.00 Одного разу

1+

- 06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 00.55, 05.20 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей»

СТБ

- 11.20, 12.20 «Міння жінку»
13.15 «Сімейні мелодрами»
14.15 T/с «Величне століття. Роксолана»
17.10 X/ф «Наречена зі Стамбула» (12+)
19.20 «Секретні матеріали 2019»
20.40 K/к «Свати»
21.40 K/к «Великі Вуйки» (12+)
22.30 «Право на владу 2019»
01.05 X/ф жаху Стівена Кінга «Імла» (18+)
04.05 Т/с «Центральна лікарня» (16+)

2+2

- 06.00 M/f
08.00 T/с «Бессмертний» (16+)
09.35, 18.15 «Спецкор»
10.15, 18.50 «ДжедАЙ»
10.55 «Затерянний мир»
13.45 «Міст природи»
14.00 X/ф «Наутилус: Повелитель океана» (16+)
15.30 X/ф «Последний бой» (16+)
17.15 Затерянний мир
19.25, 20.30 T/с «Братя по крови» (16+)
20.00 «Корисна програма»
21.35, 23.10 T/с «Касл-8» (16+)
00.55 «Облом.UA.»
01.15 11 тур ЧУ по футболу «Заря» - «Десна»

ІНТЕР

- 05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.05, 12.25 Т/с «Надія на порятунок» (16+)
13.15 Ток-шоу «Роман з Ольгою»
14.25, 15.20 «Речдок»
16.20 «Речдок. Особливий випадок»
18.00, 19.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00, 02.55 «Подробиці»
21.00 «Речдок. Особливий випадок. Луна війни»
23.55 Т/с «Розвідники» (16+)
01.40 X/ф «Мерседес тікає від погоні»
03.40 «Добрий вечір на Інтері»
05.10 «Top Shop»

ІСТВ

- 04.10 Скарб нації
04.20 Евріка!
04.25 Студія Вашингтон
04.30 Факти
04.50 Т/с «Відділ 44» 16+
05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Константином Стогнієм
10.00 Секретний фронт
10.45, 13.20 X/ф «Місія нездійснення-2» 16+
12.45, 15.45 Факти. День
13.35 T/с «Пес-5» 16+
16.20 X/ф «Місія нездійснення-3» 16+
17.15 Пліч-о-пліч
17.25 Схеми. Корупція в деталях
17.55 VoxCheck
18.25, 02.25 Тема дня
19.30, 04.15 Розсекречена історія з Константином Стогнієм
20.30 Д/ц «Боротьба за виживання»
21.25, 01.55, 05.30 UA:Спорт
22.00 Перша шпалта
22.35 Як дивитися кіно
23.00 X/ф «Дім, який побудував Джек» 18+
03.15, 03.30 Своя земля

1+

- 06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 16.45, 19.30, 04.20 T/с «Рання пташка 2»
20.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
20.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
21.35, 23.10 T/с «Касл-8» (16+)
00.55 X/ф «Магnum Opus» (16+)
02.15 «Облом.UA.»
02.25 Стоп-5

СТБ

- 06.30 T/с «Коли ми вдома»
08.35 T/с «Коли ми вдома. Нова історія»
11.30 «МастерШеф. Професіонали» 12+
15.30 «Хата на тата» 12+
17.25, 22.55 «Відлік часу»
17.30, 23.00 «Вікна-Новини»
18.00 «Слідство ведуть екстра-сенси» 16+
18.50 «Зважені та щасливі» 12+
20.55 T/с «Швабра»
23.45 «Я соромлюсь свого тіла» 16+

ІНТЕР

- 05.25, 22.00 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.05, 12.25 T/с «Надія на порятунок» (16+)
12.50 Страсти з Ревізором
14.50, 22.00 T/с «Будиночок на шасти»
15.00, 21.00 Шалена зірка 12+
17.00 Хто зверху? 12+
19.00 Хто зверху? 2 12+
23.50 T/с «Сирена» 16+
02.10 T/с «Ми такі» 12+

ІСТВ

- 04.10 Скарб нації
04.15 Евріка!
04.20 Перша шпалта
04.30 Спільно
05.00 52 вікенді

RIA плюс

- 04.50 T/с «Відділ 44» 16+
05.35 Громадянська оборона
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.25 Надзвичайні новини з Константином Стогнієм
10.10 Антизомбі. Дайджест
10.40 Бардак
13.40 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2

- 12.45, 15.45 Факти. День
13.25, 22.50 T/с «Вижити за будь-яку ціну» 12+
15.35, 16.15 X/ф «Місія нездійснення-4» 16+
18.45 Факти. Вечір
20.10 Дизель шоу 12+
02.20 Стоп-5

СТБ

- 06.50 T/с «Коли ми вдома»
08.50 T/с «Бессмертний» (16+)
09.35, 18.15 «Спецкор»
10.15, 18.50 «ДжедАЙ»
10.55 «Затерянний мир»
13.40 X/ф «Лига выдаючихся джентльменів» (16+)
15.45 X/ф «40 днів і ночей» (16+)
19.25 T/с «Перевозчик-2» (16+)
23.15 X/ф «Імперія акул» (16+)
01.00 X/ф «Зубастий торнадо 5: Глобальне роєння» (16+)
02.20 «Облом.UA.»
04.40 «Совершенно секретно-2016»

ІНТЕР

- 06.20 M/f Дитячий кінозал
06.45 «Гроши 2019»
08.00 «Сінданок. Вихідний»
10.00, 10.35, 04.05 «Імо за 100 2019»
11.15 «Світ навіворт - 10: Бразилія»
12.25, 22.00 «Вікна-Новини»
18.00 «Слідство ведуть екстра-сенси» 16+
19.00, 22.45 «МастерШеф» 12+
23.10 «Х-Фактор»

1+1

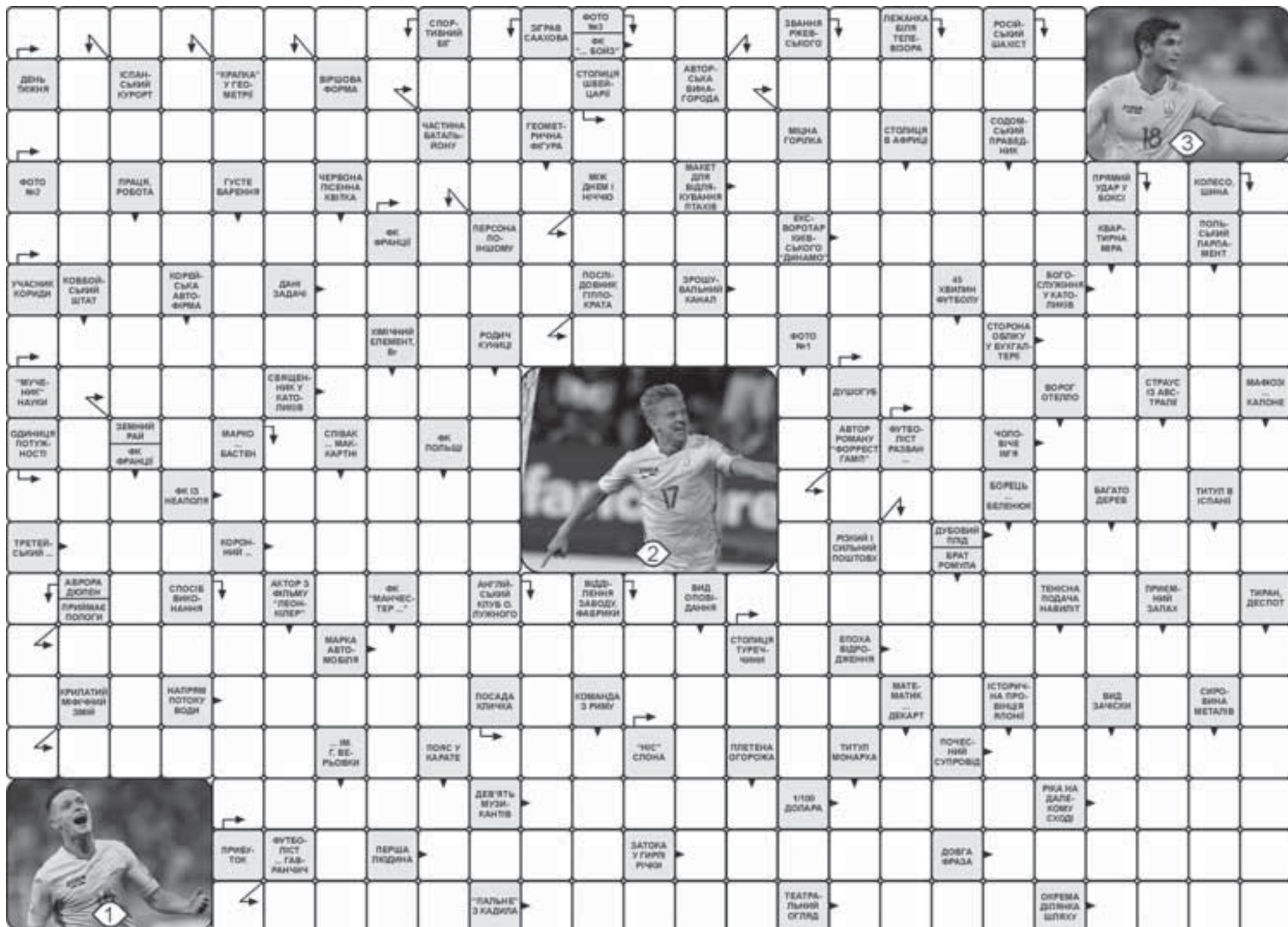
- 06.20 M/f Дитячий кінозал
06.45 «Гроши 2019»
08.00 «Сінданок. Вихідний»
10.00, 10.35, 04.05 «Імо за 100 2019»
11.15 «Світ навіворт - 10: Бразилія»
12.25, 22.00 «Вікна-Новини»
18.00 «Слідство ведуть екстра-сенси» 16+
19.00, 22.45 «МастерШеф» 12+
23.10 «Х-Фактор»

СТБ

- 06.00 M/f Дитячий кінозал
06.45 «Гроши 2019»
08.00 «Сінданок. Вихідний»
10.00, 10.35, 04.05 «Імо за 100 2019»
11.15 «Світ навіворт - 10: Бразилія»
12.25, 22.00 «Вікна-Новини»
18.00 «Слідство ведуть екстра-сенси» 16+
19.00, 22.45 «МастерШеф» 12+
23.10 «Х-Фактор»

2+2

- 06.00 M/f Дитячий кінозал
06.45 «Гроши 2019»
08.00 «Сінданок. Вихідний»
10.00, 10.35, 04.05 «Імо за 100 2019»
11.15 «Світ навіворт -

Відгук про ковбасу виробництва м'ясокомбінату: «Моя собака донесла до будинку палицю цієї ковбаси і не надкусила її».

— Дорогий, після нашого весілля ти став набагато розумнішим.

— Може бути, але занадто пізно!

На першому побаченні:

— Ну гаразд, Дмитрику, що це ми все про мене та про мене. Розкажіть краще за свою зарплату!

— Англійська королева царює, але не править.

— Як це?

— Ну як кіт у вас вдома.

Чому рецепти на кулінарних сайтах не можна впорядковувати за кількістю посуду, який доведеться перемити?

— От мені цікаво, а якщо чорна кішка перейшла дорогу туди й назад — вона подвоїла покарання або скусвала своє рішення?

Той факт, що ми з тобою колись були змушені сидіти в одному класі, не означає, що тепер ми зобов'язані пізнавати один одного на вулиці.

Хочеш заробити — працюй, хочеш розбагатіти — доведеться придумати щось інше...

— Якщо у тебе будуть проблеми, у тебе ж є мій номер?

— Так!

— Видалиш.

Мене гроши не хвилюють! Вони мене заспокоюють...

Якщо знаєте з якого боку у вас печінка, можливо, це вже алкогольм!

Сьогодні в нашому офісі по-справжньому працює тільки вентилятор.

Риболовля була в самому розпалі — на живку ледве відрізняє від закуски.

— Підкажіть, а в якій руці за правилами етикету під час їжі повинен бути смартфон?

— Донечко, принеси мені п'ять тарілок з кухні.

— Навіцьо, матусь?

— Мені потрібно про дещо поговорити з твоїм батьком.

ВІДПОВІДІ НА СКАНВОРД НАДРУКОВАНИЙ В «RIA ПЛЮС», №41

БАНКІВСЬКІ РЕКВІЗИТИ

ексклюзивної рекламної агенції

ТОВ «RIA МЕДІА»:

р/р 26002012027968

код ЄДРПОУ — 40914460

в ПАТ «УкрСоцбанк»,

м. Вінниця, МФО 300023,

свід. про реєстр. плат. ПДВ

№ 1602084500053.

Інд. податк. номер

409144602081.

Передплатний індекс

22196

ТИЖНЕВИК «RIA ПЛЮС»

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «RIA плюс» №507-107 ПР, серія ТР, видане 10.08.2011 р. Державним комітетом телебачення і радіомовлення України. Засновник ТОВ «RIA Холдинг». Видавець з 2006 року — ТОВ «Видавництво «RIA»; адреса: 21032, м. Вінниця вул. Ширшова, 3а.

Газета є членом «Української Мережі Оголошень».

Газета є членом асоціації видавців періодичної преси України.

Тижневик «RIA плюс» доставляють за передплатою підприємствами Тернопільщини та провідним підприємством України.

Безкоштовне розповсюдження друкованого ЗМІ оплачено реклами. Реклама позначається реєстраційним номером та друкується відмінним від основного шрифтом. Матеріали у рубриках «Зроблено в Тернополі», «Новини компаній», «Шопінг», «Політична позиція» та «Прес-служби» публікуються на правах реклами. Редакція не завжди поділяє думки авторів та не несе відповідальність за тексти реклами й оголошень. Передрук матеріалів — тільки з дозволу редакції. Буквоуполучення RIA, RIA, RIA (а також у сполученні з будь-якими словами та висловами), графічні зображення вказаного, заборонені для копіювання згідно з авторськими правами.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

м. Тернопіль, вул. Дубовецька, 1-Б
(колишній будинок офіцерів). **Працюємо** 9.00-18.00.
Поштова адреса: 46001, м. Тернопіль, вул. Дубовецька 1-Б.

Телефони редакції:

(0352) 43-00-50, 43-00-56

Телефони кур'єрської служби і передплати:

(0352) 43-00-50, 43-00-56

«RIA плюс» в Інтернеті:

<http://20minut.ua>

ПРАВИЛА ПОДАННЯ ОГОЛОШЕНЬ ЧИТАЙТЕ НА 3 СТОР. БЛОКУ «РОБОТА»

Інформація для публікацій надається інформаційним агентством ТОВ «Видавництво «RIA»; код ЕДРПОУ 34095069; адреса: 21032, м. Вінниця вул. Ширшова, 3-А; свідоцтво про державну реєстрацію інформаційного агентства як суб'єкта інформаційної діяльності серії KB №194-57Р від 12.08.2009 р.

Головні редактори: Наталія Бурлаку — 097-445-82-67, Мар'яна Дохват — 097-783-53-39.
Дизайн та верстка: Ольга Рагуцька
Відділ реклами: 43-00-50.

Відділ кур'єрської служби та передплати:

Лілія Павлишин, 095-837-87-14.

Відділ оголошень:

098-477-12-70

Номер набранний та зверстаний комп'ютерним центром RIA.

Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.

Віддруковано в друкарні «Прес Корпорейшн Лімітед», м. Вінниця, вул. Чехова, 12-А, тел. 0-432-55-63-97.

Тираж 27541 примірників. Зам. №191242

КАРТОН-ПЛАСТ

ГАЙОВА 30 ЖИДОВА 25
КОПЕРНИКА 3 ОБ'ЇЗНА 17
15 КВІТНЯ, 15 РУСЬКА 5

МАКУЛАТУРА ПОЛІЕТИЛЕН

ПІДДОНИ

ЄВРО-КУБ

тел.: 25 88 28, 52 00 50
(067) 350 20 58, (067) 350 20 60

пакуй та вези!

Погода у Тернополі

	gismeteo	sinoptik
СЕРЕДА, 23 жовтня	+9°C +21°C	+7°C +21°C
ЧЕТВЕР, 24 жовтня	+11°C +20°C	+7°C +20°C
П'ЯТНИЦЯ, 25 жовтня	+10°C +19°C	+6°C +20°C
СУБОТА, 26 жовтня	+10°C +16°C	+9°C +19°C
НЕДІЛЯ, 27 жовтня	+8°C +19°C	+6°C +20°C
ПОНЕДІЛОК, 28 жовтня	+7°C +16°C	+5°C +14°C
ВІВТОРОК, 29 жовтня	+9°C +13°C	+6°C +11°C

Увага!

ЗАЧИНЕНО

ВІДЧИНЕНО

Пункт прийому оголошень знаходиться
на вул. Сагайдачного, 2 (у магазині «Преси»)

НАШЕ RADIO
104.1 FM

СЛУХАЮ ЗАВЖДИ

на роботі
вдома!
на природі

РАДІО
П'ЯТНИЦЯ
91.2 FM

У НАС ЗАВЖДИ
П'ЯТНИЦЯ!

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР

Запрошує чоловіків взяти участь у програмі

ДОНАЦІЇ СПЕРМИ

Вимоги:

- наданість хоча б однієї здорові дитині;
- без соматичних та спадкових захворювань;
- Фізичне і психічне здоров'я;
- без шкідливих звичок.

Деталі за телефоном:
098 8 580 580

Заклад підніманий та акредитований МОЗ України

АНЕКДОТИ

— Коханий, чому ти завжди стоїш біля вікна, коли я співаю?
— Щоб люди не подумали, що я тебе б'ю.

Зрозумів одну життєву цінність: одяг собі треба купувати під копір шерсті свого кота.

Цей світ дуже дивний. Якщо влада знайде на твоїй дачній ділянці нафту, то вона державна, а якщо коноплю, то вона твоя.

Офісна робота не проходить марно. Навчився ремонтувати шкарпетки стеллером.

Розмова по телефону.

— Чим займаєшся, дорогий?
— Суп варю з власноруч зібраних вранці грибів. На всякий випадок знай, що я завжди тебе любив.

Платний лікар діагностував у мене гостру грошову недостатність.

— Люся, мені з тобою так добре і легко...
— Візьмеш мене заміж?
— Ось зараз важче вже...
— Чим менше знаєш, тим краще спиш.
— Дивно, що ти взагалі прокидаєшся.

Дружина телефонує чоловікові:

— Ти де?
— Ти що забула, я ж на риболовлі!
— Так, згадала, слухай, якщо щука буде дорога, то краще купи коропів!

Тільки в нашій країні пішохід, стоячи на пішохідному переході, дікую водію, який зупинився, щоб його пропустити.

Продаю граблі з кривою ручкою: наступаєш ти, а по чолі отримуєш той хто поруч йде.

— Як ви стали мільярдером?

— Завдяки дружині! Мені було цікаво, на якому етапі вона все таки перестане скаржитися на брак грошей.

— Давно вони разом?
— Хто?

— Твої брови.

— Що з проблемою?

— Я її вирішила.

— І як ти її вирішила?

— Я вирішила, що це не проблема...

Як показали останні події — передостанні були краще.

— У списку моїх дурниць ти стоїш на першому місці.

У ресторані сидить пара. Дівчина кличе офиціанта і починає діставати гроші, щоб розплатитися. Хлопець каже їй:

— Кохана, не варто, я сам з ним розплачуся, давай сюди гроши.

Коли вона фарбує нігти в різні кольори — це гра відтінків, це цікаво і красиво. А коли я в різних шкарпетках — я тупий.

Оптимізм — найчастіша причина розчарування.

МЕДИЧНИЙ ЦЕНТР

Запрошує жінок взяти участь у програмах

СУРОГАТНОГО МАТЕРІНСТВА

Вимоги:

- жінки віком до 35 років;
- наданість хоча б однієї здорові дитині;
- фізичне і психічне здоров'я;
- без шкідливих звичок.

ДОНАЦІЇ ЯЙЦЕКЛІТИН

Вимоги:

- жінки до 32 років;
- наданість хоча б однієї здорові дитині;
- здовільнені соматичні здоров'я;
- відсутність сладкових захворювань;
- відсутність шкідливих звичок.

Заклад підніманий та акредитований МОЗ України

Деталі за телефоном:
098 8 580 580

СКЛАД МАТРАЦІВ і меблів

(096) 00-111-00

Гороскоп

ОВЕН Тиждень буде запальни́ми та енергійними. Представники знаку досягнуть успіху майже у всіх справах, до яких візьмуться.

ТЕЛЕЦЬ У Тельців новий тиждень буде трішки стресовим. Впоратися із проблемами вам допоможе спорт та внутрішня самодисципліна.

БЛИЗНЮКИ Близнюки цього тижні будуть повні сил та насилані, головне не втратити запал до роботи.

РАК Рекомендується виділити час на те, аби скласти план дій до кінця осені, бо ж до закінчення року запишилося зовсім мало часу.

ЛЕВ Ваша сила, енергійність та впертість дозволить вам вирішити всі справи, які, здавалося б, треба досягати дуже довгий час.

ДІВА Пам'ятайте про відпочинок, інакше ви просто «зорите» на роботі і не отримаєте за це жодної винагороди.

ТЕРЕЗИ Настав час абсолютного нововведення. Звільніться від думок, які заважають вам рухатися вперед. Приберіться у будинку і свої голові.

СКОРПІОН Скорпіонам цього тижня буде нелегко. Осення затяжна погода візьме над вами верх і вам буде непросто вийти із депресії.

СТРИЛЕЦЬ Вам потрібно розширити свої горизонти. Головне не здаватися та сумісно виконувати всі поставлені перед вами завдання.

КОЗЕРІГ Тиждень буде сприятливий для внутрішньої роботи і самовдосконалення. Позбудеться сумнівів та хвилювання через дрібниці.

ВОДОЛІЙ Перед вами відкриється нові можливості. Сядьте за робочий стіл і продумайте чіткий план того, чого б ви хотіли досягнути.

РИБИ Завершить до кінця те, що почали, а тоді приступайте до іншого завдання. Не завадить вам і чітке планування свого дня.